

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C187 – OND17**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 1 april 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de hygiëne in schoolkeukens	3
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de automatische toekenning van studietoelagen	4
Vraag om uitleg van mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de begeleiding op school van kinderen met diabetes	6
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het persoonlijk leerlingendossier	
Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het rapport van de Vlaamse onderwijsinspectie	
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de invoering van het leerlingendossier	8
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het tekort aan afstuderende ingenieurs en het stimuleren van studies Wetenschap en Techniek	
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het structureel tekort aan ingenieurs	15
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, en tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het onderwijs voor Vlaamse kinderen in het buitenland	23
Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de inschrijvingsproblemen in Brusselse kleuter- en basisscholen	29
Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de afschaffing van de onderwijsrichting Zeerecht aan de Universiteit Antwerpen	32

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen, ondervoorzitter**Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de hygiëne in schoolkeukens**

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, minister, dames en heren, op maandag 15 maart berichtte het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) dat 30 percent van de schoolkeukens onvoldoende scoort bij de hygiënecontroles van het voedselagentschap. Het afgelopen jaar werden er 347 schoolkeukens aan 915 inspecties onderworpen.

Federaal minister van Volksgezondheid Onkelinx nuanceert de cijfers en geeft aan dat het grote aantal onvoldoendes voor een deel te wijten is aan de strengere controles. Ook het FAVV geeft aan dat toestand niet zo dramatisch is, want dat er in de cijfers geen rekening gehouden werd met de hercontroles en dat er soms negatieve adviezen worden gegeven wegens heel kleine mankementjes.

Minister, natuurlijk vind ik voedselveiligheid ontzettend belangrijk. Dat is in het kader van ‘gezondheid op school’ heel erg aan de orde. Ik weet dat het zeker voor kleinere scholen erg moeilijk is om aan al die strenge eisen te voldoen. Toch mogen we daar niet op inboeten. Ik ken nogal wat scholen die vroeger de maaltijden zelf bereidden. Er werd elke dag een uitgebreide warme maaltijd klaargemaakt tegen democratische prijzen. Door de strenge eisen en controle werden veel van die scholen gedwongen om over te stappen op grote bedrijven die maaltijden leveren. Spijtig genoeg komt dat niet altijd de kwaliteit ten goede. Bovendien geeft dat nogal wat praktische problemen. Ik zou uw aandacht daarvoor willen vragen.

Hebt u overleg gehad over deze cijfers? Welke conclusies trekt u daaruit? Gaat u acties ondernemen om de scholen daarin te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: We hebben deze problematiek nog niet besproken met het federaal voedselagentschap.

De onderwijsinspectie hanteert een controlelijst bij haar toezicht op het welzijnsbeleid. Op basis van deze controlelijst wordt een tekort als tijdelijk aanvaardbaar beschouwd in volgende omstandigheid: “De vergunning voor de fabricage en/of in de handel brengen van voedingsmiddelen is vervallen en de school heeft een uitnodiging tot betaling ontvangen van het FAVV en heeft betaald.”

De vaststellingen van het FAVV van maart sporen ons wel aan om in dezen een striktere houding aan te nemen en van het schoolbestuur een directe oplossing voor dit tekort te vragen.

In de regelgeving betreffende de voedingsmiddelenhygiëne is duidelijk gesteld dat de erkenning, toelating en controle gebeurt door het FAVV. Vanuit Onderwijs moeten we in eerste instantie waken over een sluitend systeem van toezicht. Specifieke ondersteuningsacties moeten onzes inziens vanuit gespecialiseerde diensten worden aangeboden, al dan niet in samenspraak met schoolbesturen en begeleidingsdiensten. Eventueel moet het departement nagaan of alle nieuwe wetgeving ook wel afgestemd is op schoolomstandigheden.

Uw vraag heeft eigenlijk ook betrekking op wat we vorige week al aangeraakt hebben. Ik verwijs dan ook naar wat ik vorige week al gezegd heb over het toezicht. Dat is de onderwijsinstelling die ter zake bevoegd is. De Vlaamse Regering is een uitvoeringsbesluit aan het voorbereiden dat stelt: “(...) de onderwijsinspectie een marginale controle uitvoert met betrekking tot de voorwaarden op het gebied van hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.” Dat betekent dat zij onderzoekt of de materieel bevoegde overheden geen tekortkomingen

hebben vastgesteld, en of alle wettelijk vereiste attesten zijn afgeleverd. Het voedselagentschap is als eerste bevoegd voor de voedselhygiëne.

Ik wil wel nagaan of de wetgeving afgestemd is op scholen. Dat is ook een beetje uw vraag. Het spreekt vanzelf dat het voedsel dat een school aanbiedt, hygiënisch en veilig moet zijn. Dat is een essentiële voorwaarde. De vraag is in welke mate we aan scholen dezelfde normen moeten opleggen die gelden voor restaurants en grootkeukens. Het is niet aan mij of aan ons om dat uit te maken, dat komt aan het voedselagentschap toe, in overleg met de scholen. Ik ben het ermee eens, dat heb ik trouwens al toegezegd, dat we met het agentschap en de federale overheid deze kwestie globaal moeten bespreken. Momenteel zijn het agentschap en de scholen zelf verantwoordelijk. Het is in eerste instantie aan de inspectie om te controleren of de scholen voldoen aan de wettelijke voorwaarden.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Ik verneem in uw antwoord dat u een strikte houding zult aannemen. Het is een goede suggestie om overleg te plegen en te kijken hoe het specifiek geregeld kan worden voor scholen. Ik ben tevreden met uw antwoord, minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de automatische toekenning van studietoelagen

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, minister, de studietoelage is van heel groot belang en zorgt ervoor dat elk kind de kans heeft om naar school te gaan, om verder te studeren. Ik ben blij dat in het verleden de bedragen werden opgetrokken. In deze economisch moeilijker tijden is dat voor veel gezinnen van heel groot belang.

Nu is het wel zo dat heel wat studietoelagen nog niet bij de ouders terechtkomen, meestal omdat ze er niet in slagen of er niet aan toe komen om de aanvraag in te dienen. U bent daarvan op de hoogte, minister, want u hebt daarover gesproken in uw beleidsnota. U hebt gezegd dat u werk zou maken van een automatische toekenning van de schooltoelagen. Dat vind ik een heel goede zaak, vandaar mijn vraag naar de stand van zaken.

Minister, wanneer denkt u dat het systeem operationeel kan zijn? Zijn er intussen al extra initiatieven om ervoor te zorgen dat zo veel mogelijk ouders de weg naar de studielage vinden?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, mevrouw Deckx heeft de vraag perfect verwoord. Het is geen nieuw gegeven. In tijden van administratieve vereenvoudiging en in een elektronisch tijdperk kan het toch zo moeilijk niet zijn om hiervoor de nodige initiatieven te nemen. Ik ben zeer benieuwd naar uw antwoord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik ben ook heel benieuwd naar uw antwoord, minister. Wij hebben dit thema tijdens de vorige legislatuur herhaaldelijk op de agenda gezet. U hebt helemaal in het begin van deze legislatuur gezegd dat u het meent met dit dossier en er werk van wilt maken. Ik ben benieuwd welke stappen u al hebt gezet en wat we mogen verwachten.

Minister Pascal Smet: Ik ben zo blij dat u zo benieuwd bent.

Studiefinanciering wil financiële drempels wegnemen voor gezinnen die het financieel moeilijk hebben, opdat het recht op onderwijs voor iedereen gegarandeerd wordt. Het is zo

dat deze doelstelling maar ten volle gerealiseerd wordt wanneer de studiefinanciering automatisch wordt toegekend. Hoeveel leerlingen en studenten vandaag hun studiefinanciering nalaten aan te vragen, ondanks het feit dat ze ervoor in aanmerking komen, kunnen we vandaag onmogelijk inschatten. Ik hoop dat het bedrag kleiner is dan de in de schriftelijke versie van uw vraag vermelde 10 miljoen euro, die niet benut zou zijn in 2007-2008.

Die onderbenutting is iets genuanceerder. De studiefinanciering werd in 2007-2008 meer gespreid dan verwacht uitbetaald, waardoor er eind 2007 bijna 10 miljoen euro op de begroting van 2007 overbleef. Dat hebt u goed opgemerkt. Maar dit bedrag werd overgedragen naar de begroting van 2008 en uitbetaald. Daaruit kunt u dus niet afleiden dat er een non-take-up is of hoeveel die bedraagt.

Op de beleidsraad heb ik mijn administratie de opdracht gegeven om te starten met het nauwgezet in kaart brengen van alle obstakels die de automatische toekenning van studiefinanciering vandaag nog onmogelijk maken en daaraan prioriteit gegeven. Er waren twee opties: ofwel ging men nog verder met het verder digitaliseren van de aanvragen, ofwel ging men veel meer aandacht besteden aan het automatisch toekennen. We hebben de optie heel duidelijk gewijzigd: het digitaliseringsproject kan enkel nog verder lopen in de mate dat het later kan worden meegenomen. Er wordt nu absolute prioriteit gegeven aan het in kaart brengen van de mogelijke logistieke en technische problemen en er worden meteen oplossingen voorgesteld.

Dat onderzoek is gestart, niet enkel binnen Onderwijs. Het gebeurt in overleg met andere beleidsdomeinen en overheden. De bedoeling is om ten laatste tegen september van dit jaar een duidelijk beeld te hebben over alle randvoorwaarden die vervuld moeten zijn om studiefinanciering automatisch te kunnen toekennen. Ik sluit niet uit dat we regelgeving moeten aanpassen. Misschien moeten we heel het mechanisme herbekijken en de voorwaarden voor wie in aanmerking komt. We moeten ook rekenen op de medewerking van de federale overheid. Door het samenwerkingsfederalisme mag dat niet onoverkomelijk zijn.

Het regeerakkoord zegt dat we dat tegen het einde van deze legislatuur willen realiseren. Ik vind ook dat dat moet gebeuren. Het is wel belangrijk dat we de nieuwe applicatie grondig testen voor ze in gebruik genomen wordt, om te vermijden dat we er farces mee hebben. We gaan er nu van uit dat in het schooljaar 2013-2014 of ten laatste in 2014-2015 het startschot gegeven wordt. Uiteraard gaat mijn voorkeur uit naar 2013-2014. Dat spreekt voor zich, om allerlei redenen, in eerste instantie voor de mensen zelf.

Qua tussentijdse extra initiatieven leveren we al grote inspanningen om mensen de weg naar de school- en studietoelage te doen vinden. Een maximale bereikbaarheid is trouwens een van de doelstellingen van het communicatieplan over school- en studietoelagen de afgelopen jaren. Er zijn de landelijke campagnes met affiches en folders. De afdeling Studietoelagen werkt nauw samen met intermediaire partners. Zij hebben immers een nauwer contact met de doelgroepen, de burgers die het moeilijker hebben hun weg te vinden in het administratieve aspect van het leven. Er wordt gewerkt met de lokale overlegplatforms (LOP's), de OCMW's, de vakbonden, de studentenvoorzieningen, de Gezinsbond enzovoort om zo veel mogelijk mensen te informeren. Die partners krijgen ook vorming op maat.

Een andere samenwerking die laagdrempelig werkt, is de organisatie van zitdagen, samen met de gemeentes, OCMW's en scholen. Tijdens deze momenten worden aanvraagformulieren samen met de burgers ingevuld en worden vragen beantwoord. Volgend schooljaar zullen trouwens voor het eerst enkele OCMW's als piloot fungeren om digitale aanvragen namens hun cliënten in te dienen, waarbij de digitale drempel wegvalt. Dat betekent een verdere stap in de richting van dienstverlening aan de mensen.

We zijn daar dus mee bezig. Het proces is opgestart. Ik heb aan mijn administratie laten weten dat het om een resultaatsverbintenis gaat en niet om een inspanningsverbintenis.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, ik zal deze procedure blijven opvolgen, maar ik ben gerust in de goede afloop.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, ik wil proberen u een beetje op te jagen. Ik weet niet of dat zal lukken. U spreekt over het einde van de legislatuur. In september 2010 zou het afgetoetst zijn.

Minister Pascal Smet: In september 2010 willen wij weten wat de wettelijke en praktische hinderpalen zijn voor een automatische toekenning. Onze huidige regelgeving houdt rekening met heel wat factoren. Voor die automatische toekenning moet het mogelijk zijn om die uit databanken te halen. Daarvoor moet natuurlijk wel correcte informatie verstrekt worden. Er zijn een aantal praktische en wettelijke bezwaren die we moeten wegwerken. In september moeten we zicht hebben op die obstakels. Dan zal een actieplan worden opgezet omdat allerlei overheden hun regelgeving zullen moeten wijzingen, toestemming zullen moeten geven, eventueel databanken zullen moeten herconfigureren. Er zal dan zeker een nieuwe applicatie gemaakt moeten worden waarin maximaal gebruik wordt gemaakt van bestaande applicaties. In september zullen we een overzicht hebben van alle obstakels. Pas dan kan aan de oplossingen worden gewerkt. We moeten dan nog wat proefdraaien in de hoop dat we tegen 2013 operationeel zijn op het terrein. We willen niet meemaken wat er bijvoorbeeld bij de belastingaangifte gebeurt. Men promoot daar het onlinesysteem, terwijl dat vaker plat ligt dan dat het functioneert.

Mevrouw Vera Celis: Dan heb ik u goed begrepen. Ik denk dat de scholen intussen ook inspanningen leveren via briefjes en het persoonlijk aanspreken van mensen om die studietoelage aan te vragen.

Minister Pascal Smet: De scholen hebben daar ook belang bij. De werkingsmiddelen worden immers deels berekend op leerlingenkenmerken en dus op het al dan niet hebben van een schooltoelage. Een school heeft er dus alle belang bij dat leerlingen die in aanmerking komen, die toelage ook vragen. Dat betekent immers meer werkingsmiddelen voor de scholen.

Mevrouw Vera Celis: Ik zal samen met mevrouw Deckx deze zaak verder opvolgen.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik stel vast dat in de provincie Antwerpen de aanvragen het talrijkst zijn. Scholen doen daar serieuze inspanningen om aanvragen in te dienen. De digitale aanvragen maken daarbij slechts een heel klein percentage uit van de totale aanvragen. Zolang het systeem van de automatische toekenning niet operationeel is, blijft het in de toekomst dan ook belangrijk niet enkel in te zetten op het digitaal aanvragen. Alle mogelijke kanalen moeten worden benut. Net die doelgroep maakt immers niet veel gebruik van de computer. Dat blijkt uit de cijfers. Ik hoop dat u de vooropgestelde timing haalt en dat nog tijdens deze legislatuur de automatische toekenning van de studietoelage een feit wordt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de begeleiding op school van kinderen met diabetes

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Minister, in de voorstelling van het jongste jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat werd in een knelpuntennota aandacht

gevraagd voor het stijgende aantal problemen bij het begeleiden van kinderen met diabetes type 1 in het onderwijs.

Diabetes type 1 is een vorm van suikerziekte waarbij de alvleesklier nauwelijks insuline aanmaakt en die voorkomt vanaf de kinderleeftijd. Bij deze vorm is het belangrijk dat de suikerspiegel meerdere malen wordt gecontroleerd om de aangepaste dosis insuline toe te dienen. Controle en toediening moeten dus ook gebeuren in de schoolomgeving.

Het is in deze context dat de Vlaamse Diabetescentra voor Kinderen en Adolescenten (VDKA) vaststellen dat steeds meer onderwijzend en begeleidend personeel in het basisonderwijs elke vorm van medische handeling of interventie bij leerlingen met diabetes weigert wegens de dreigende juridische verantwoordelijkheid. Dat gebeurt op basis van KB nummer 78 van 10 november 1967, de wet op de gezondheidsberoepen, dat verklaart dat enkel gekwalificeerd personeel een medische behandeling kan stellen.

Een belangrijke kwestie hierin is wat verstaan wordt onder de term medische handeling en de toepassing op de bepaling van de bloedspiegel en de toediening van insuline.

De grootste slachtoffers zijn de kinderen en jongeren met diabetes die door het ontbreken van begeleiding bij hun ziekte hun schoolloopbaan ernstig bedreigd zien worden. Dit kan als discriminerend worden bestempeld en druist in tegen bepaalde principes geponeerd in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK).

De discussie over de invulling van de term ‘medische handeling’ is er een voor het federale niveau.

Van de minister van Onderwijs zou ik graag vernemen hoe deze problematiek door de Vlaamse scholengemeenschap wordt aangepakt. Bent u op de hoogte van de problematische begeleiding van leerlingen met diabetes in de Vlaamse scholen? Hoe wilt u de zorgondersteuning van deze kinderen degelijk begeleiden? Zijn er andere groepen van leerlingen die extra zorgbegeleiding nodig hebben? Gaat u uw federale collega van Volksgezondheid aanspreken over deze problematiek, gezien de impact op een kwetsbare groep in Vlaanderen en bij uitbreiding op andere gemeenschappen van het land? Kan dit eventueel worden besproken op het Overlegcomité?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, ik deel de bezorgdheid van mevrouw Godderis over de participatie van kinderen met een chronische of langdurige aandoening of ziekte waarvoor ook tijdens de schooluren medicatie moet worden ingenomen of toegediend. In uw vraag verwijst u specifiek naar kinderen met diabetes type 1, maar daarnaast zijn er kinderen met een andere chronische of langdurige aandoening die specifieke zorgen tijdens de schooluren nodig hebben, zoals epilepsie.

Ik vroeg mijn administratie dan ook reeds eind vorig jaar om hierover met vertegenwoordigers uit de medische sector en de onderwijswereld aan tafel te gaan zitten. Uit dat overleg, dat plaatsvond in december 2009, bleek dat ouders de school niet altijd inlichten over de chronische of langdurige ziekte van hun kind. Dit is een probleem. Op school zou er immers minstens één persoon op de hoogte moeten zijn. Daarom raden we scholen nu ook aan om bij de inschrijving te vragen of het kind een chronische of langdurige aandoening heeft. Bij chronische ziekte zou ook het CLB altijd betrokken moeten worden omdat dit heel wat implicaties kan hebben op het leren en participeren op school.

Specifiek wat betreft diabetespatiënten, bleken er tot nu weinig scholen te zijn waar niemand bereid werd gevonden om een inspuiting te geven. Scholen met kinderen met diabetes krijgen nu al één keer een diabetesteam op bezoek dat hen goed informeert en richtlijnen op papier meegeeft over de toe te dienen medicatie. Bovendien zegt de medische sector ons dat leerlingen vanaf 6 en 7 jaar zelf hun insputingen kunnen toedienen. Dit betekent dat vaak enkel in het kleuteronderwijs de hulp van een leerkracht moet worden ingeroepen. Bovendien

komt volgens de medische sector op die leeftijd diabetes slechts uitzonderlijk voor. Toch moet er altijd, ongeacht de leeftijd van het kind, iemand in de school worden gevonden die in geval van nood de inspuiting kan toedienen.

Voor andere chronische of langdurige aandoeningen vind de medische sector het zinvol dat de huisarts of de behandelende arts geschreven richtlijnen voor de school meegeeft, zodat de school er op een veilige en kwaliteitsvolle wijze mee kan omgaan. Gezien de afspraken die uit het overleg tussen mijn administratie, de onderwijswereld en de medische sector naar voren kwamen, denk ik dat er geen bijkomend overleg op federaal niveau, en zeker niet via het Overlegcomité, nodig is.

Laten we kijken wat de afspraken van december in concreto opleveren. Maar ik besef ook dat de aard van ons onderwijs ertoe leidt dat in het samenspel van ouders, scholen en huisartsen deze zaak op schoolniveau moet worden aangepakt, misschien wel op basis van het subsidiariteitsprincipe. In elk geval zijn de richtlijnen gegeven, is het overleg georganiseerd en is de doorstroming van de informatie mogelijk gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Ik dank u voor het antwoord. Dit betekent wel dat kinderen met een beginnende diabetes, waarvan de ziekte nog niet door een bloedafname is vastgesteld, bijvoorbeeld tijdens turnlessen in problemen komen zonder dat de leerkrachten weten wat er aan de hand is. Mensen die een lerarenopleiding volgen, krijgen wel een EHBO-opleiding, maar dat volstaat niet om een diagnose te stellen.

Minister Pascal Smet: Uiteraard is dat zo. Ik denk dat die zaken in een persoonlijk onderwijsdossier moeten worden geïntegreerd. In het kader van het decreet op de leerlingenbegeleiding zullen we daarover goed nadenken. Niet alle informatie moet in het dossier komen, want de privacy moet worden gerespecteerd. Maar men kan eventueel wel aangeven dat er iets scheelt, waarna de mensen die het moeten weten, geïnformeerd kunnen worden. U geeft een mooi voorbeeld waarom een persoonlijk onderwijsdossier toch noodzakelijk is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het persoonlijk leerlingendossier

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het rapport van de Vlaamse onderwijsinspectie

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de invoering van het leerlingendossier

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, minister, collega's, in uw vorig antwoord hebt u het al over wat er komen gaat, wanneer u het over het persoonlijk leerlingendossier hebt. Op de jaarlijkse persvoorstelling van de Onderwijsspiegel had u het daarover. U zei toen dat het persoonlijk leerlingendossier mee kan gaan met de leerlingen als die veranderen van leraar of van school. In dergelijk dossier zal staan of de leerling extra begeleiding heeft gehad voor bepaalde vakken, en of de resultaten daarvan positief waren. U bent ervan overtuigd dat het voor de leerkrachten een gemakkelijk hulpmiddel zal zijn.

Ik verneem dat scholen soms wel problemen hebben met nieuwe leerlingen, als ze niet op de hoogte van de problemen zijn. Men vraagt dus een oplossing. Maar u vraagt ook aandacht voor de privacy. Wie mag volgens u het dossier inkijken?

Momenteel bestaan er immers situaties waarbij alle leerkrachten van een school worden bijeengeroepen in een grote zaal en per leerling wordt geprojecteerd wie wat heeft, tot en met de persoonlijke situatie thuis en de eventuele gezondheidsproblemen. Ik gruwel van dergelijke systemen. Hier moet dus de nodige aandacht aan worden besteed.

Minister, op een bepaald moment hebt u dit leerlingendossier ook met het globaal medisch dossier vergeleken. Dat globaal medisch dossier wordt echter enkel gelezen door mensen die beëdigd zijn. Dat is toch wel een groot verschil. Een persoonlijk leerlingendossier zou een zeer goed initiatief kunnen zijn. Het zou heel wat scholen en leerlingen helpen bij het opvolgen van bepaalde problemen. Ik wil echter uitdrukkelijk vragen dat in een goede regeling zou worden voorzien. Er moet worden bekeken hoe precies met dat soort dossiers moet worden omgegaan.

Minister, hebt u al een concreet beeld van wat u in het leerlingendossier opgenomen wilt zien? U stelt dat het enkel gaat over wat van onderwijskundig belang kan zijn. Op welke manier wordt dat afgebakend? Gaat u ter zake te rade bij de privacycommissie? Wie zal inzage hebben in dat dossier? Wie zal dat dossier beheren? Hebt u eventueel al overleg gehad met de betrokken actoren over het uitwerken van het dossier, of staat dat binnenkort op de agenda?

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, ik heb een soortgelijke vraag, maar mijn invalshoek is enigszins anders. Minister, bij de voorstelling van de nieuwe Onderwijsspiegel hebt u inderdaad gewag gemaakt van het persoonlijk schooldossier. Zoals mevrouw Deckx heeft gesteld, hebt u de vergelijking gemaakt met het globaal medisch dossier, waarin de medische voorgeschiedenis van patiënten is samengevat: een persoonlijk dossier zou een beeld geven van de onderwijsvoorgeschiedenis van de leerling in kwestie. In een dergelijk dossier moet bijvoorbeeld te lezen zijn of de leerling extra begeleiding heeft gehad voor bepaalde vakken, en of de resultaten daarvan positief waren. De bedoeling van een dergelijk persoonlijk dossier is om voor elke leerling een duidelijk beeld te krijgen van het afgelegde onderwijsparcours. Volgens u kan zo'n persoonlijk onderwijsdossier helpen bij het uitbouwen van een betere schoolloopbaanbegeleiding.

Het idee van een dergelijk onderwijsdossier is niet nieuw. Een persoonlijk leerlingendossier is reeds van toepassing in het lager onderwijs. Alleen verhuist het dossier niet mee als een kind overgaat van het lager naar het secundair onderwijs.

Volgens u bestaat er nog vaak onduidelijkheid over wat er van de diverse actoren – de centra voor leerlingenbegeleiding, de scholen en de leerkrachten – wordt verwacht bij die begeleiding. Uit het rapport van de Vlaamse onderwijsinspectie blijkt onder meer ook dat er nog veel verwarring bestaat over het begrip 'schoolloopbaanbegeleiding'. Zo leggen basisscholen vooral de nadruk op persoonlijkheidsontwikkeling, terwijl de secundaire scholen er veelal voor willen zorgen dat leerlingen de juiste keuzes maken.

Uit het rapport van de schoolinspectie blijkt ook dat er grote onduidelijkheid bestaat over het verstrekken van B- en C-attesten door de school. Zowel ouders als leerlingen vragen een betere motivering, en ook objectievere gegevens. De moeilijkheid voor de scholen ligt natuurlijk in het feit dat ze niet over een brede waaier van mogelijkheden beschikken bij de evaluatie van de leerlingen op het einde van het schooljaar. Vroeger bestond de mogelijkheid om herexamens te geven, maar die is nu sterk gereduceerd. De scholen moeten zich beperken tot het verstrekken van B- en C-attesten. Voor leerlingen die niet voldoen aan één of enkele vakken hebben scholen geen stok achter de deur meer via die herexamens. Wat dat betreft, lijkt een herziening me nodig.

Minister, welke definitie geeft u aan het begrip ‘schoolloopbaanbegeleiding’? Daar bestaat immers toch wel wat verwarring over bij de diverse actoren. Is dat dezelfde definitie die wordt gehanteerd door die diverse actoren? Overweegt u het persoonlijk leerlingendossier, zoals dat nu reeds bestaat in het lager onderwijs, uit te breiden naar het secundair onderwijs? Is dat het voorbeeld dat u hebt? Ik verwijs specifiek naar de proeftuin waarmee ter zake werd gewerkt, namelijk de zogenaamde BaSO-fiche (Basisonderwijs-Secundair Onderwijs), het gegevensdocument dat kan helpen om de overgang van lager naar secundair onderwijs vlotter te laten verlopen. Het verhaal van de proeftuinen is heel erg vaag. Ze hebben 3 jaar gewerkt en zouden dan worden geëvalueerd. Nu mogen een aantal van die proeftuinen voortwerken, weliswaar met minder omkadering, maar een duidelijke evaluatie hebben we tot nu toe niet gehad. Komt er binnenkort een evaluatie van die proeftuinprojecten? Zal de evaluatie van leerlingen in het secundair onderwijs op het einde van het schooljaar worden geoptimaliseerd? Overweegt u eventueel om toch opnieuw een soort herexamen in te voeren, zoals vroeger, om de scholen een grotere waaier aan mogelijkheden te geven?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, ook mijn vraag handelt over de problematiek die de twee voorgaande sprekers al even hebben geschetst. Ik wil niet in herhaling vallen. Mijn vraag handelt specifiek over dit dossier, zoals de BaSO-fiche die we kennen in de lagere school. Wat komt er in dat persoonlijk leerlingendossier? Dat benieuwt me echt. Ik heb immers een dubbel gevoel. De minister-president heeft gisteren in de plenaire vergadering nog expliciet toegelicht wat een dubbele lijn is. *(Opmerkingen)*

Het ging inderdaad over een dubbelbesluit, maar ik heb nu echt wel een dubbel gevoel. Enerzijds heb ik er geen enkele moeite mee dat er informatie wordt genoteerd en opgenomen die relevant kan zijn voor de loopbaan van een leerling. Dat kan zeer belangrijk zijn voor de studiekeuze. Medische gegevens werden bij ons op school in een kader van vertrouwelijkheid geschetst. Die waren dus gekend, maar niet toegankelijk voor iedereen. Er zijn mogelijkheden ter zake. Dat alles is zeer belangrijk.

Anderzijds is zo’n persoonlijk dossier een heel fraai instrument wanneer het gaat om leerlingen met een mooie loopbaan, die het relatief goed doen. In de opvolgschool komt dat dossier binnen, met informatie die er door de leerkrachten van de lagere school in is gezet. De ouders weten wat er doorgaat naar de opvolgschool. Maar wanneer de loopbaan van de leerling wat minder fraai verloopt en men die leerling de kans wil bieden om met een propere lei opnieuw te vertrekken, dan staat daar wat er staat. Ik zal niet zeggen dat dit een belemmerende factor moet zijn om door te stromen en om nieuwe kansen te krijgen. Maar een nieuwe school en een nieuwe uitdaging en opnieuw kunnen starten van nul, dat is voor een kind soms positief.

Minister, zonder de vorige context ervan te willen herhalen, vraag ik welke informatie u wilt laten opnemen in dit dossier. Hoe zal de objectiviteit van de informatie in het leerlingendossier gegarandeerd worden? Hoe zult u garanderen dat deze leerlingendossiers een eerlijke, discrete en onbevooroordeelde behandeling van leerlingen niet in de weg staan? Welke bijkomende administratieve inspanningen verwacht u van de leerkrachten? Hebt u ook zicht op het kostenplaatje van het systeem? Welk statuut kent dat systeem? Hoe is het contact met de andere onderwijspartners, zoals de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB’s) en de lokale overlegplatforms (LOP’s)? Acht u een dergelijk leerlingendossier in strijd met het recht op privacy van de leerlingen? Wie zal er inzage hebben in de dossiers? Wie houdt deze leerlingendossiers bij? Hoelang worden ze bijgehouden? Wordt het leerlingendossier automatisch doorgegeven als een leerling van school verandert?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, minister, beste collega’s, ik sluit mij graag aan om bijkomend iets te vragen over wat ik las in de Onderwijsspiegel maar niet specifiek over het

persoonlijke opvolgingsdossier. Ik ben er niet zeker van of we hebben afgesproken dat we in de commissie een gedachtewisseling zouden houden over de Onderwijsspiegel. Indien wel, stel ik nu enkel mijn vraag. Ik zal dan later wel het antwoord horen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn, uw vraag gaat niet over het leerlingendossier?

Mevrouw Sabine Poleyn: Neen.

De voorzitter: Dan stel ik voor om uw vraag te stellen bij de bespreking van de Onderwijsspiegel, want wij moeten ons wel bij het onderwerp houden.

Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Ik sluit me niet aan omdat ik een bijkomende vraag heb – ik denk dat de meeste vragen gesteld zijn – maar omdat ik graag ook uitdrukking wil geven aan onze bezorgdheid dat dit een bijkomende administratieve last zou teweegbrengen voor leerkrachten. Uiteraard hebben we alle begrip voor de filosofie hierachter. Minister, dat u zoekt naar oplossingen om ervoor te zorgen dat kinderen op de best mogelijke manier worden begeleid, vinden wij uiteraard positief. Maar we zijn wel bezorgd over de impact die de invoering van een dergelijke maatregel zou hebben op de administratieve last die er al is.

Ik sluit mij aan bij de bezorgdheid van mevrouw Celis: wij moeten garanderen dat dit leerlingendossier een onbevooroordeelde behandeling van de leerlingen niet in de weg staat. Dat is cruciaal. Sommige kinderen hebben misschien een minder goede ervaring in het basisonderwijs en starten met heel veel nieuwe moed in het secundair onderwijs, maar dan zou het wel mogelijk zijn dat een dergelijk dossier enige bezwaren oproept. Minister, hebt u daarover al nagedacht? Op welke manier hoopt u dat te ondervangen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Toen tijdens de persvoorstelling van de Onderwijsspiegel van de onderwijsinspectie het voorstel werd gelanceerd om te komen tot een persoonlijk leerlingendossier, was ik vooral aangenaam verrast door de zeer goede respons, zowel bij de ouders als bij de leerkrachten en de directies. Ik heb de administratie gevraagd om het voorstel verder uit te werken, want het moet nog verder worden uitgewerkt. In overleg met alle betrokken sectoren zullen we nagaan welke gegevens in een dergelijk dossier kunnen worden opgenomen, onder welke voorwaarden en met welke bedoelingen. Ook wie het dossier beheert, wie het mag inkijken, of er bepaalde informatie gevalideerd moet worden, wat de objectiviteit van bepaalde informatie is, wie toegang heeft tot welke informatie. Dat moet te gepasten tijde, wanneer het project gedefinieerd is, uiteraard met de privacycommissie worden besproken.

Op dit moment gebeuren er al zaken, vaak in een heel informeel kader. Er is op dit moment heel weinig geregeld. Er wordt informatie doorgegeven. Mevrouw Deckx gaf een voorbeeld om aan te tonen tot welke situaties dat soms kan leiden. Soms gebeurt het op een manier waarvan je niet zeker bent hoe informatie wordt doorgegeven en of ze juist wordt doorgegeven, juist wordt geïnterpreteerd en juist wordt opgeslagen. Daar zijn we bezig met zaken waarop we niet zo'n goed zicht hebben en waarbij we vragen moeten stellen.

Mevrouw De Knop, je hebt in het onderwijs twee theorieën. De theorie van het witte blad of de herwonnen maagdelijkheid, als ik het zo mag uitdrukken, zegt dat een kind een totaal nieuwe kans moet krijgen. Maar u weet ook dat het witte blad niet bestaat. Als je je maagdelijkheid kwijt bent, ben je ze voor altijd kwijt. *(Opmerkingen van mevrouw Kathleen Deckx)*

Ja, mevrouw Deckx, dat is toch zo? U twijfelt eraan, maar ik denk toch dat dat altijd zo is.

Ik begrijp wat u wilt zeggen. Maar iedereen heeft zijn verleden, en je hebt de toekomst die belangrijk is. Maar het is heel belangrijk om de toekomst te maken, of om de toekomst een kans te geven. Dan moet je heel goed weten wat de situatie is waar die kinderen vandaan

komen. U hebt 100 percent gelijk: er kan informatie in dat dossier steken die de toekomst van dat kind hypothekeert of kansen uitsluit. Maar dat neemt niet weg dat het belangrijk is om het te weten. Net door het te weten, kunnen bepaalde zaken voor veel kinderen goed geïnterpreteerd worden, kan men extra ondersteuning geven of kan men zien dat men bepaalde dingen gewoon niet moet doen, om het kind niet opnieuw in de problemen te brengen. Het is dus een genuanceerd verhaal, maar u hebt het ook zo aangebracht. Het hele verhaal van het witte blad is heel relatief.

Ik ben er niet van overtuigd dat het bijkomende administratieve lasten inhoudt, integendeel. Het moet een elektronisch dossier zijn, omdat je het op die manier heel gebruiksvriendelijk kunt houden. Je kunt dan ook de toegang regelen en je kunt bijhouden wie het dossier heeft geconsulteerd, wat heel belangrijk is. Dan kun je ook zien wanneer er zaken mislopen en houd je alles bij in een logboek. De technologie laat dat nu toe.

Het is ook gebruiksvriendelijk. Als je een web-based applicatie maakt voor de scholen, moet je niet beginnen met dossiers over te dragen en dergelijke meer: je moet gewoon inloggen. Bovendien kun je ouders, kinderen, leerkrachten, directies en CLB's verschillende toegangscode's geven. Op dat vlak kan er dus wel wat geleerd worden van wat er in andere sectoren bestaat. Voor mij moet dat verhaal meegenomen worden in het bredere verhaal van de begeleiding en ondersteuning van leerlingen. Daar moet een duidelijk beleidskader voor komen, met het nodige regelgevende kader, voor de leerlingenbegeleiding in het algemeen en de loopbaanbegeleiding van leerlingen in het bijzonder, met een heldere afbakening van ieders rol en verantwoordelijkheid. Dat staat op de agenda.

Op dit moment werkt een taskforce, bestaande uit vertegenwoordigers van de CLB's, de VDAB en de pedagogische begeleidingsdiensten, aan een breed gedragen visietekst. Iedereen denkt momenteel na over de loopbaanbegeleiding, wat ieders rol en verantwoordelijkheid is, wat de leemtes in het aanbod en de mogelijke overlappingen zijn. Begin volgend schooljaar verwachten we de eerste resultaten van die werkzaamheden.

Er bestaan inderdaad leerlingvolgsystemen in het basis- en in het secundair onderwijs, mevrouw Van Steenberge. Het probleem is inderdaad dat de gegevens over de leerling in het basisonderwijs niet meegaan naar zijn of haar secundaire school en dat men dan met een wit blad moet herbeginnen. Dat is niet zo efficiënt. Het klopt dat de BaSO-fiche, zoals ontwikkeld in een proeftuin en nu toch al redelijk verspreid in de Vlaamse scholen, een goede poging is om een aantal gegevens over de leerling na de basisschool aan de secundaire school door te geven via de ouders. Er is dan geen probleem met de privacy, omdat de ouders eigenaar blijven van de gegevens en die bij inschrijving op eigen initiatief overhandigen aan de secundaire school. Dat is het huidige systeem.

Bij de evaluatie door de inspectie van de proeftuinen in het schooljaar 2007-2008 is dat niet als dusdanig geëvalueerd. De evaluatie bij de proeftuinen 'Accent op talent', die liepen van 2005 tot 2008, was vooral gefocust op de toepassingen van de regelluwte. Voor het invoeren van de BaSO-fiche is echter geen gebruik gemaakt van een afwijking op de regelgeving.

De evaluatie van de lopende proeftuinen vindt momenteel plaats. De 40 proeftuinen 'Studie- en beroepskeuze' en 'Werkplekleren' worden in hun laatste schooljaar doorgelicht door expertenpanels. De 24 verlengde proeftuinen 'Accent op talent' zullen ook nog dit schooljaar doorgelicht worden door inspectieteams. Het resultaat van beide evaluaties zal in het najaar van 2010 gebundeld worden in een rapport voor de stuurgroep tijdelijke projecten. De stuurgroep tijdelijke projecten zal op basis van dat rapport een aantal aanbevelingen inzake het al dan niet veralgemenen van de toegestane afwijkingen, overmaken aan de Vlaamse Regering.

Indien de stuurgroep meent dat het wenselijk is dat bepaalde afwijkingen in de regelgeving voor alle scholen worden opgenomen, zal daartoe een initiatief worden genomen. Op basis van het rapport van de eerste evaluatie van de proeftuinen 'Accent op talent' en de

aanbevelingen van de stuurgroep van december 2008, zijn nu in het ontwerp van Onderwijsdecreet XX al een aantal voorstellen opgenomen. We zijn op dit moment bezig met de onderhandeling van zowel het ontwerp van decreet als het ontwerpbesluit.

Ik wil benadrukken dat het noodzakelijk is dat we aandacht hebben voor het stroomlijnen van alle initiatieven en dat we goed bewaken hoe we welke aanbevelingen uit de proeftuinen inpassen in het bredere beleid rond loopbaanbegeleiding.

De vraag naar een optimalisering van de evaluatie van leerlingen in het secundair onderwijs moeten we meenemen in het grote verhaal van de hervorming van het secundair onderwijs die we momenteel voorbereiden. Dat loopt op dit moment. We hebben binnen de administratie een relatief uitgebreide werkgroep. Ik heb die mensen vorige week gezien om een stand van zaken te krijgen. Er moeten nog heel zaken uitgediscussieerd worden, maar het ziet er heel interessant en veelbelovend uit. Er ligt in elk geval al heel wat stof voor discussie op tafel.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, uit uw antwoord blijkt dat alles in overweging wordt genomen. Er zijn momenteel weinig concrete antwoorden, maar die zullen binnenkort duidelijk wel komen.

Er valt wel wat te zeggen voor de witbladtheorie, maar voor de mensen in het onderwijs is het ook erg belangrijk dat ze weten wie er voor hen staat. In bepaalde gevallen weegt dat toch wel op. Het is aan het onderwijzend personeel om onbevooroordeeld te werk te gaan, niettegenstaande de informatie waarover ze beschikken. Dat hoeft ons niet af te schrikken.

Ik ben van oordeel dat het niet noodzakelijkerwijs extra administratieve lasten teweeg moet brengen. Ik weet dat de meeste scholen op dit moment al een dergelijk dossier hebben, alleen wordt het niet ter beschikking gesteld van andere scholen. Wat dat betreft, ben ik er dus gerust in, minister. Ik hoop dat er snel wordt doorgewerkt. Zoals u terecht opmerkte, is er een vraag van het veld om de wetenschap die men over leerlingen heeft, over te dragen. Ik hoop dat u dat binnenkort kunt afronden.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, ik dank u voor het misschien weinig concrete maar toch volledige antwoord.

Wat de opmerkingen van mevrouw De Knop betreft, ik denk ook niet dat er echt een bijkomende administratieve last zal zijn. Ik denk dat de elektronische vooruitgang daaraan zal bijdragen. *(Opmerkingen)*

Met uw antwoord op punt vier ben ik tevreden, minister. *(Opmerkingen)*

De evaluatie van leerlingen in het secundair onderwijs op het einde van het schooljaar zal worden meegenomen bij de bespreking van het hele secundair onderwijs. Ik moet afronden, minister, u brengt mij in de war.

Minister Pascal Smet: Ik voel mij gelukkig. Iedereen is benieuwd naar mij, en nu maak ik mensen ook al in de war. Dat gaat nog mooi worden.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Ik ben ook zeer tevreden met uw antwoord, minister. Ik vond het ook heel fijn dat u verwees naar de elektronica in verband met die dossiers. Er wordt met inlogcodes gewerkt, dat moet een garantie zijn voor de privacy. Dat is belangrijk. Ik vond het zeer aangenaam om te vernemen dat het behoort tot de hervormingen van het secundair onderwijs. Ik vermoed dat het op termijn in het lang en het breed terugkomt in de commissie, en dat we er dan ten gronde over kunnen spreken. Ik ben tevreden.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Ik heb nog een bijkomende vraag. Ik weet niet of we het over hetzelfde hadden. U zei dat het dossier in handen van de ouders zou zijn.

Minister Pascal Smet: De BaSO-fiche wordt aan de ouders gegeven. Zij kunnen dan beslissen of ze het overmaken. In de toekomst wil ik een web-based applicatie maken.

Mevrouw Irina De Knop: Dat was mijn bedenking. Nu kunnen de ouders beslissen wat ermee gebeurt. Dat is een belangrijke afweging die u moet maken. Geven we die web-based applicatie in handen van de scholen? Gaan zij die beheren? Gaan zij beslissen welke informatie getransfereerd wordt? Wat is de rol van de ouders? Welk inzicht en zicht hebben zij op het dossier? Ik voel me iets comfortabeler als de ouders ook het dossier kunnen inzien en mee kunnen beslissen of de informatie wordt doorgegeven aan de nieuwe school.

Minister Pascal Smet: We moeten dat verder bespreken. Het is belangrijk dat ouders, maar ook leerlingen toegang, krijgen tot hun dossier. Dat mag geen geheim document zijn. Tot uw medisch dossier hebt u ook toegang. Als u daarom vraagt, moet men dat tonen. *(Opmerkingen van mevrouw Irina De Knop)*

Dat begrijp ik. Dat moeten we uitpraten. Het is mogelijk dat ouders niet willen dat bepaalde informatie om een of andere reden aan een nieuwe school bekend wordt gemaakt. Dat is niet de bedoeling. Het is de bedoeling dat die geschiedenis meegaat met het kind om het beter te helpen.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik heb nog twee bekommernissen. Dit is een belangrijk dossier. De collega's hebben er al op gewezen: er moet goed worden nagedacht over de verdere concretisering. Er wordt hier vooral gesproken over het dossier zelf: wat komt erin en wie mag het zien? Daarnaast moeten we denken aan de nodige vorming voor de leerkrachten en andere personen die met het dossier zullen werken. Ze moeten leren hoe ze met die gegevens moeten omgaan. Mevrouw Deckx heeft geïllustreerd hoe vandaag in sommige scholen – gelukkig zijn dat uitzonderingen – omgegaan wordt met de gegevens. Ik denk dat dat met de beste bedoelingen gebeurt, niet wetende wat de impact kan zijn. Ik weet uit ervaring dat de CLB-medewerkers daarvoor vorming krijgen.

We moeten daar correct mee omgaan. Er is een onderscheid tussen de toegang van de medische discipline tot een aantal gegevens en de andere disciplines. Dat is nodig om op een goede manier met mensen verder aan de slag te kunnen gaan. Er zal een afgeleide gedragscode moeten worden ontwikkeld voor het personeel.

Ik weet niet of het de bedoeling is om per leerling één schooloverstijgend dossier op te maken, ook voor het CLB dus. Zij hebben toch een andere opdracht. Ik ben er voorstander van om die twee dossiers uit elkaar te blijven houden. Wat is daar de intentie?

Minister Pascal Smet: Als we zo'n opleiding invoeren, moeten we dat goed bespreken en begeleiden. Het klopt dat CLB's over informatie beschikken die niet zomaar kan worden vrijgegeven. Daar ben ik het absoluut mee eens. Omdat het een elektronisch dossier is, kan dat allemaal worden geregeld. De architectuur van het dossier zal ongetwijfeld heel belangrijk zijn. De projectdefinitie zal heel belangrijk zijn.

Om planlast te vermijden is het misschien wel beter dat er maar één dossier komt. Dat wil niet zeggen dat iedereen tot alles toegang heeft, en dat men niet kan opsplitsen. Men kan verschillende hoofdstukken aanmaken om het dossier visueel uit te werken. Het concept van één dossier is wel belangrijk, maar met verschillende toegangscode's en hoofdstukken. Dat moet voorwerp van debat zijn met de CLB's, de scholen en alle betrokkenen. We moeten absoluut goed nadenken. We hebben hier een unieke kans. Iedereen is het hier eigenlijk over eens, ook de mensen in het veld, dat we dat moeten doen. Wat zetten we erin? We moeten de tijd nemen om een goede projectdefinitie te maken voor we de opdracht geven om het uit te werken. Als we wat verder staan, kunnen we er in deze commissie misschien eens een debat over hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het tekort aan afstuderende ingenieurs en het stimuleren van studies Wetenschap en Techniek

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het structureel tekort aan ingenieurs

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, ik moet even wennen. Ik ben nieuw in deze klas. Het gaat er hier blijkbaar ernstiger en stiller aan toe dan in de commissie Economie.

Er is een ingenieurstekort in Vlaanderen. We wisten al dat er een probleem was. Uit de enquête van USG Innotiv blijkt dat er een tekort zou zijn van 2500 ingenieurs. Agoria sprak vroeger van een kleine 1000. Het is zeker een probleem als we willen dat Vlaanderen binnen 10 jaar tot de beste 5 regio's in Europa hoort. Als we volop willen inzetten op de transformatie van onze economie naar een kennisintensieve economie, hebben we ingenieurs en wetenschappers nodig.

De laatste decennia is het aantal afgestudeerde ingenieurs nog verminderd. Als je de grafiek bekijkt, is het aantal burgerlijk ingenieurs wel op peil gebleven en de laatste jaren licht gestegen, maar het aantal industrieel ingenieurs is ten opzichte van het begin van de jaren 90 met enkele duizenden afgenomen. Daarnaast is er ook de genderproblematiek. Het aantal meisjes in deze richtingen ligt veel lager dan gemiddeld. De meisjes zijn op het einde van de humaniora zeker en vast bij de betere studenten, toch kiezen ze minder voor de zogenaamde sterke richtingen.

Minister, u en minister Lieten hebben de laatste maanden al op het probleem gewezen en gezegd dat het aantal initiatieven zou moeten toenemen of misschien beter gecoördineerd moet worden. Ik heb me er de laatste weken even in verdiept. Ik heb de indruk dat er veel goede wil is in Vlaanderen. Er zijn diverse initiatieven, maar het zijn druppels op een hete plaat. Iedereen doet wel iets. Vanuit Onderwijs wordt er iets gedaan. Sommige regionale sociaal-economische overlegcomités (RESOC's) springen op dat debat. Ook vanuit Gelijke Kansen worden er middelen vrijgemaakt. Het zijn allemaal nogal zelfstandige projecten, die niet duurzaam zijn en niet passen in een globaal plan van aanpak. Daar kunnen we efficiëntiewinst boeken.

We zijn even de grens overgestoken, niet omdat Nederland altijd de waarheid in pacht heeft, integendeel. Maar de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) heeft ons erop gewezen eens over de grens te kijken. Het Nederlandse Platform Bèta Techniek pakt het op een gestructureerde en duurzame manier aan. 10 jaar geleden is men daarmee gestart en heeft men voor een gecoördineerde, coherente aanpak gezorgd van het kleuteronderwijs tot het hoger onderwijs. Het is een zogenaamde ketenaanpak: het gaat door de hele schoolloopbaan. Men is ook naar een rechtstreekse responsabilisering gegaan van scholen. Scholen die concrete doelstellingen durven aan te gaan, krijgen een extra financiering. Dat werkt, want de laatste cijfers tonen aan dat het aantal leerlingen dat instroomt in de richtingen van wetenschap en techniek, stijgt met meer dan 60 procent. De gemiddelde instroom is een kleine 20 procent gestegen.

Minister, hoe evalueert u het tekort aan ingenieurs in Vlaanderen? Hoe zullen de bestaande initiatieven met betrekking tot wetenschapscommunicatie en het promoten van wetenschapsonderwijs worden bijgestuurd om ze effectiever te maken? Kent u het

Nederlandse Platform Bèta Techniek? Hoe evalueert u dat? Ziet u aanknopingspunten voor Vlaanderen om te gaan naar een meer coherente en duurzame aanpak en een grotere responsabilisering van de scholen?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Minister, ook ik betreed met enige schroom deze arena. Ik ben geen vast lid van deze commissie. Ik voel me hier als man behoorlijk in de minderheid.

De problemen van de ingenieurs gaan me na aan het hart. Het heeft er misschien mee te maken dat ik ooit ook zo'n diploma heb behaald. De vorige legislatuur pikte ik samen met de heer Frans Peeters, ook technisch ingenieur, de problemen af en toe op en hadden we regelmatig overleg met de Vlaamse Ingenieurskamer om de besognes van de ingenieurs te bespreken. De problemen waar de ingenieursopleidingen blijkbaar mee kampen, zijn enkel urgenter geworden, tenminste als we de ingenieursbarometer van USG Innativ mogen geloven die twee weken geleden de kat de bel aanbond met de resultaten van een enquête. Zij hebben 50 bedrijven en 1000 ingenieurs geënquêteerd om te peilen naar de openstaande vacatures, het aantal ingenieurs dat zich op de markt aanbiedt enzovoort. Ze zijn tot de conclusie gekomen dat er dit jaar 2000 ingenieurs afstuderen, terwijl er 4500 vacatures zijn. Er is dus een structureel tekort aan beschikbare ingenieurs.

Drie vierde van de Belgische bedrijven voorspelt dat de schaarste aan ingenieurs alleen maar groter zal worden. Bovendien zal in het kader van de Bologna-akkoorden de ingenieursopleiding van industrieel ingenieur worden opgetrokken van 4 naar 5 jaar. Dat is nu al het geval in de meeste andere Europese lidstaten, en zelfs in het Waalse Gewest. Op het moment dat we die omschakeling doorvoeren, zullen we dus geen enkele uitstroom hebben van ingenieurs. Op dat moment zal het tekort enkel nog prangender worden.

Zoals de heer Van den Heuvel al zei, doorkruist dat structureel tekort aan ingenieurs en andere technische opleidingen de ambities die Vlaanderen heeft om uit te groeien tot een innovatieve en kennisgedreven economie. Uit Pact 2020 en de teksten van Vlaanderen in Actie blijkt dat dit een breed gedragen, belangrijke ambitie is van de overheid en van onze maatschappij. We moeten dus niet alleen nieuwe duurzame technieken ontwikkelen. We moeten niet alleen een incubatiekamer vormen waarin die nieuwe technieken op punt worden gesteld via innovatie, onderzoek en ontwikkeling. We hebben niet alleen een kinderkamerfunctie nodig door via innovatief aanbesteden enzovoort een eerste markt voor die nieuwe producten en diensten te creëren: we moeten ook tot de brede uitrol kunnen overgaan, en precies daarvoor hebben we in het bijzonder dergelijke technische opleidingen en profielen op onze arbeidsmarkt nodig.

Minister, hoe evalueert u het probleem van die te kleine uitstroom en dus ook instroom in de opleidingen van ingenieurs? Zit dat probleem in specifieke afstudeerrichtingen, de hardere afstudeerrichtingen zoals Bouwkunde en Elektromechanica of de zachte zoals Chemie en Biochemie? Of is het een algemeen probleem?

Welke maatregelen treft u om daar een antwoord op te bieden en de aantrekkelijkheid van de opleiding en het diploma te vergroten? Ik denk dat dit niet enkel uw bevoegdheid is. Ook in het mediabeleid bijvoorbeeld moet daar aandacht aan worden besteed. Wij zijn nog opgegroeid met de Chriet Titulaers en van deze wereld en programma's als Verover de Aarde enzovoort. Dat waren echt wetenschappelijke programma's die wekelijks op onze openbare omroep te zien waren. Ik heb de indruk dat dit is weggedeemsterd en dat als er nog wetenschappelijke programma's worden getoond, het aangekochte programma's zijn die niet in primetime maar ergens in de late uren worden getoond. We hebben nog radioprogramma's gehad zoals Jongens en Wetenschap. Die zijn bedoeld voor mensen die op dat moment in kantoor of wagen zitten, en niet voor de jongeren die nog moeten beslissen over welke opleiding en studie ze zullen kiezen.

Hoe wordt in afwachting met dit tekort omgegaan? Vindt er een overleg plaats, bijvoorbeeld tussen de sociale partners, de onderwijsinstellingen en de VDAB om het tekort te kunnen opvangen en om in het kader van permanente vormingen, technische opleidingen naschools te blijven aanbieden?

Wat kunnen de gevolgen zijn van de integratie van de academische opleiding in de universiteit voor de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de opleiding Industrieel Ingenieur? Hoe ver staat het daarmee?

Hebben de hogescholen, de associaties, al een dossier ingediend om over te gaan naar die vijfjarige opleiding? Zo niet, wanneer wordt dit verwacht? Ik denk dat die vijfjarige opleiding cruciaal wordt omdat bijna overal in Europa wordt gewerkt met 3 jaar bachelors en 2 jaar master voor de opleiding Industrieel Ingenieur. Het feit dat dit bij ons met 1 masterjaar gepaard gaat, zou de waarde van ons diploma buiten Vlaanderen kunnen devalueren. Andere lidstaten begrijpen niet dat wij op 4 jaar gestudeerd krijgen waar men elders in Europa 5 jaar voor nodig heeft. Ik hoor ook dat dit een rem is voor de tewerkstelling van onze industrieel ingenieurs in het buitenland. Vaak worden dan bij overheidsopdrachten en dies meer bijkomende voorwaarden gesteld aan de diploma's die een werfleider daar moet hebben. Dat betekent dat onze ingenieurs vaak uit de boot vallen bij buitenlandse opdrachten. Het lijkt me cruciaal om die switch van 4 naar 5 jaar te maken.

We kunnen betreuren dat die switch niet is gebeurd tijdens de economische crisis. Dat was het moment geweest om die opleiding te verlengen omdat er toen ook minder vraag was op de arbeidsmarkt. Nu riskeren we dat die verlenging zal plaatsvinden op het moment dat onze economie zich zal herpakken en de vraag naar industrieel ingenieurs zal toenemen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, het probleem is hier correct geschetst. We hebben het daar in de commissie al meermaals over gehad, en het is goed dat daar opnieuw aandacht voor wordt opgebracht. Het is een blijvend probleem, wat erop wijst dat er geen gemakkelijke oplossingen voorhanden zijn. Onderwijs kan dat niet alleen oplossen, ook andere actoren moeten daarbij worden betrokken. We moeten meer mensen ervan overtuigen om de opleidingen tot ingenieur en alle andere positieve wetenschappen aan te vatten en ervoor zorgen dat het aantal afgestudeerden stijgt. Maar ik wil toch even herinneren aan het debat dat we enkele weken geleden over de schoolinfrastructuur voerden. Toen is al gezegd dat we ervoor moeten zorgen dat we binnen enkele jaren genoeg onderwijzend personeel hebben.

Er is nog een andere sector die kampt met een tekort aan afgestudeerden: de verpleegkundige sector. Ik wil daarmee enkel aangeven dat er meerdere sectoren zijn waar onvoldoende jonge mensen voor kiezen. De vraag is dan hoe de minister van Onderwijs daar moet mee omgaan. Over welke instrumenten beschikt u om samen met andere actoren in de samenleving op een verantwoorde manier de evolutie te beïnvloeden? Ik vat samen: de probleemstelling is dus correct gebeurd, maar het probleem stelt zich ruimer dan enkel in de vermelde sector.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, collega's, het probleem is correct geschetst, maar ik heb een bijkomende vraag. Amper 28 percent van de afgestudeerden van opleidingen in de exacte wetenschappen zijn vrouwen. Aan capaciteiten ontbreekt het hen niet, maar hun instroom in wetenschappelijke en technische richtingen blijft beperkt. Daaraan iets in het secundair onderwijs doen, is blijkbaar te laat. Wij moeten er goed op toezien dat het onderwijs maatregelen treft om meer meisjes naar die richtingen te leiden.

Het is altijd interessant om eens over het muurtje te kijken, zoals ook de heer Martens heeft gezegd. We moeten de ontwikkelingen in Nederland en de maatregelen die men er neemt om de instroom te vergroten in het oog houden. Het is bijvoorbeeld niet noodzakelijk zo dat een

instroomtoename met 60 percent ook tot een even grote uitstroom leidt. We moeten dat dus goed opvolgen. Maar mijn bekommernis is nog steeds meer meisjes naar die studierichtingen te leiden.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit me graag aan bij de bezorgdheden van de collega's en specifiek bij de oproep van de heer Van den Heuvel om een gestructureerde aanpak ter stimulering van wetenschap en techniek in ons onderwijs uit te werken. In dat verband wil ik even verwijzen naar de bespreking van begin februari over de nieuwe eindtermen voor het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs, die in september zullen ingaan. Voor die nieuwe eindtermen er waren, was er dankzij het EDISON-project een visie ontwikkeld over een leerlijn die van de kleuterleeftijd doorloopt tot men 18 jaar is. Men is met de nieuwe eindtermen daar een beetje van afgestapt, wellicht om praktische redenen.

Ik heb het al eerder gezegd: ik roep op om die leerlijn, die een harmonisch geheel vormt en zorgt voor een opbouw die rekening houdt met de ontwikkelingsfasen van de kinderen en de jongeren, opnieuw ter hand te nemen. Die leerlijn kan voor een structuur zorgen. Ik hoop ook dat u erin slaagt media-aandacht voor de nieuwe eindtermentechniek te vragen, vooral in het basisonderwijs. De meeste onderwijzers voelen zich immers niet zelfzeker genoeg om die eindtermen in het basisonderwijs in te vullen, alle nascholingen ten spijt.

Ik wil ook graag weten wat de rol van de regionale technologische centra (RTC's) kan zijn. In de bespreking van de beleidsnota zei u dat u er voor open staat dat de RTC's meer promotie zouden maken voor de technische richtlijnen. Zijn die plannen inmiddels al wat concreter geworden?

U benadrukt sterk dat wetenschap, techniek en ook ICT steeds meer worden samengebracht. Ik hoor van mensen uit het onderwijs dat dit best toch niet te veel gebeurt. Wetenschap is nog iets anders dan techniek. En als u inzake de eindtermen voor wetenschappen een initiatief wilt nemen, dan wil ik het even hebben over het nieuwe vak natuurwetenschappen, dat enkele jaren geleden de vakken fysica, chemie en biologie heeft vervangen. De scholen hebben dat elk op hun manier vormgegeven. In de praktijk kwam het er wel op neer dat er een uur minder les werd gegeven. Daarover ontving ik heel wat negatieve signalen. Men vraagt zich af wie dat vak mag geven: de fysicus, de bioloog, de chemicus? En heeft dat een impact op de aard van het vak en op de studiekeuzes van de leerlingen? Ter zake hebben we toch heel wat kansen om eens te evalueren en te bekijken of dit op een andere manier kan worden georganiseerd, of nog meer op dezelfde manier, zodat de jongeren die er talent voor hebben, daadwerkelijk een wetenschappelijke richting gaan volgen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Er is heel veel gezegd. Ik beaam zeker het belang van die opleidingen. We moeten er inderdaad voor zorgen dat er genoeg leerlingen voor die richtingen kiezen. Ik dacht dat iemand dat al had gezegd, maar het spreekt eigenlijk vanzelf dat we dat mee in overweging moeten nemen bij de hervorming van het secundair onderwijs. Het rapport-Monard doet een aantal suggesties om jongeren in de eerste graad te laten kennismaken met brede belangstellingsgebieden. Daarmee kan misschien tegemoet worden gekomen aan de zorg van mevrouw Celis dat er zo weinig meisjes voor die richtingen kiezen.

Ik deel die bekommernis trouwens. Als we ervoor zorgen dat alle jongeren in de eerste graad van het secundair onderwijs met belangstellingsgebieden zoals wetenschap en techniek worden geconfronteerd, ontdekken ze misschien dingen waarvan ze op voorhand niet wisten dat die hen zouden interesseren. Dat is een uitdaging op lange termijn. Op korte termijn moeten we zeker en vast maatregelen nemen qua promotie en dergelijke, maar op de lange termijn hoop ik dat deze en andere problemen aan bod komen bij de hervorming van het

secundair onderwijs. Het gaat eigenlijk over het herwaarderen van arbeidsgerichte en technische richtingen in het algemeen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, zoals diverse commissieleden al hebben gesteld, komen varianten op deze vragen regelmatig terug in deze commissie, niet alleen mondeling, maar ook schriftelijk. Ik verwijs ter zake naar een vraag die mevrouw Celis daarover nog in oktober 2009 heeft gesteld.

Dat die vraag blijft terugkomen, is uiteraard geen bewijs dat we het probleem niet willen erkennen of er niets aan willen doen, integendeel: het bewijst dat we hier met een hardnekkig probleem kampen, dat trouwens niet alleen in Vlaanderen, maar overal in Europa aan de orde is. We moeten bovendien ook met enige nuances rekening houden. Ik stel dit zeer sterk in de voorwaardelijke wijs, maar er lijkt zich een lichte kentering af te tekenen: er is een lichte stijging van de instroom voor generatiestudenten Industrieel én Burgerlijk Ingenieur. Dat is hoopvol, maar we moeten voorzichtig zijn: het valt natuurlijk af te wachten of dit eenmalig is, dan wel het begin van een trend.

We zien ook dat er in de periode 2002-2009 beduidend minder diploma's zijn uitgereikt in de opleidingen Industrieel Ingenieur, van 1842 naar 1453 diploma's, terwijl het aantal burgerlijk ingenieurs en bio-ingenieurs in diezelfde periode wel is toegenomen. Ik erken volmondig dat dit niet volledig in dezelfde mate is. Dit compenseert het verlies aan industrieel ingenieurs niet volledig, gesteld dat we al over een compensatie zouden kunnen spreken. Het is echter wel belangrijk dat in het achterhoofd te houden. Ook binnen de opleiding Industrieel Ingenieur zijn er verschillen. Vorige week nog was ik in de Hogeschool Gent, die als enige hogeschool een ingenieursopleiding in de textiel aanbiedt. Wie die opleiding volgt, heeft zijn bedje al gespreid voor de komende jaren, en toch is het bijna ondoenbaar om jongeren warm te maken voor die opleiding. Die vaststelling wijst er ook op dat dé ingenieur niet bestaat. Dat blijkt ook in het werkveld: er zijn heel wat verschillende specialisaties binnen de groep van de industrieel ingenieurs en de bio- en burgerlijk ingenieurs, en al die verschillende profielen zijn niet allemaal in dezelfde mate gegeerd.

Dat belet niet dat we moeten blijven zoeken naar efficiënte initiatieven om die opleidingen te promoten. Ik kom al 9 maanden in deze commissie. Ik weet het wel: er is een beleidsnota. We zullen daar in de toekomst echter nog meer een prioriteit van maken. Dat geldt niet alleen voor de ingenieursopleidingen. Er zijn nog andere opleidingen in ons hoger onderwijs die van groot maatschappelijk belang zijn, en waarvoor we niet altijd even gemakkelijk voldoende studenten vinden. Dan denk ik aan de opleiding Verpleegkunde, aan de lerarenopleiding enzovoort. Gelukkig werken we nu sinds een paar jaar samen met de ingenieursverenigingen.

Ik heb een aantal voorbeelden gegeven in het antwoord aan mevrouw Celis. We moeten nadenken, in overleg met Onderwijs, de VDAB, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de RTC's, over de vraag hoe we de studiekeuze beter kunnen afstemmen op wat de arbeidsmarkt echt nodig heeft. Daarmee wil ik niet zeggen dat mensen uitsluitend in functie van de arbeidsmarkt moeten kiezen. We moeten ons hoeden voor een steriele discussie tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Nu ik 9 maanden minister van Onderwijs ben en nadat ik ook uw vragen heb gehoord, is het mijn aanvoelen dat we ter zake toch nog wel wat werk hebben en dat dit toch nog beter kan worden georganiseerd. We komen daar zeker op terug.

Wie de Onderwijsspiegel heeft gelezen, komt tot de wat ontvullende vaststelling dat men in secundaire scholen meisjes nog altijd richt op de traditionele meisjesberoepen. In de keuzes is heel het genderbewustzijn ver van aanwezig in sommige scholen. Uiteraard mogen we niet veralgemenen, maar het is wel een van de aandachtspunten die ik daar heb uitgepikt als het gaat over de schoolloopbaanbegeleiding, de leerlingenbegeleiding. Niet al te veel

scholen zijn bezig met dat genderbewustzijn bij de keuzes. Dat bewustzijn is hier terecht naar voren gebracht.

Dan is er de Nederlandse aanpak wat het promoten van wetenschap en techniek betreft. Het lijkt me over een heel sterk gecoördineerde aanpak te gaan, via een stichting die doorheen het hele onderwijs werkt en dit doortrekt naar de arbeidsmarkt. We hebben ook wel wat initiatieven. Mevrouw Poleyn heeft verwezen naar de leerlijn, van 2,5 tot 18 jaar. Ik denk aan Techniek Op School voor de 21e eeuw (TOS21) en aan ‘De wereld aan je voeten!’ We hebben het daar al over gehad. Het verschil met Nederland – en dat merk ik toch ook wel, ook aan de hand van mijn ronde ‘Zeg het hem zelf’ – is dat we om allerlei reden, historische of welke dan ook, veel minder goed zijn in het centraal aansturen van dingen. Ik zal dat in ieder geval overmaken aan minister Lieten. Zij is daarover ook bevoegd. De heer Martens heeft daar een terechte allusie op gemaakt.

Mijnheer Martens, u vroeg ook naar de gevolgen op het vlak van kwaliteit en aantrekkelijkheid als de opleidingen in de industriële wetenschappen zouden integreren in de universiteiten. Dat is zo’n ogenschijnlijk evidente vraag waarop ik vandaag echter geen antwoord zal geven. Ik weet ook niet of ik zal zeggen: “Goed geprobeerd”. U weet misschien niet, niet thuis zijnde in deze commissie, dat wij bezig zijn met het hele maatschappelijke debat over de positioneringen van de academische hogeschoolopleidingen. Er is zelfs in deze commissie een ad-hoccommissie opgezet. Het zou niet netjes, niet kies zijn indien ik als minister van Onderwijs stoemelings op uw vraag zou antwoorden wat daar het effect is. Ik zou daar dan een voorafname nemen en dat zal ik uiteraard niet doen. Maar ik heb wel een nieuwtje voor u: de Vlaamse Ingenieurskamer komt op 19 mei 2010 naar de ad-hoccommissie. U bent als niet-lid van de commissie uiteraard altijd welkom om in de goedeilde en vriendenclub van ingenieurs te komen luisteren en spreken.

Dan is er nog de vraag van de heer Martens over de industrieel ingenieurs die naar een vijfjarige opleiding willen omschakelen. Dat zou inderdaad neerkomen op een masteropleiding die uitbreidt van 60 naar 120 studiepunten. Ik weet dat dat leeft en dat dat voor een groot deel naar bedrijfsstages zou gaan. Zo zou het profiel van de opleiding ten opzichte van die van de burgerlijk ingenieurs verder worden aangescherpt. Dat zou ook nauwer aansluiten bij de omvang van vergelijkbare opleidingen in het buitenland. U merkt dat ik in de voorwaardelijke wijs spreek. Dat is omdat ik nog geen aanvraag ontvangen heb tot aanpassing van de studieomvang voor de opleidingen in de industriële wetenschappen. Volgens de bepalingen uit het Structuurdecreet is er nog tijd tot eind juni om een dergelijke vraag in te dienen. Als ze dat tijdig doen én als we dat goedkeuren, kan de aanpassing ingaan vanaf het academiejaar 2011-2012.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, ik blijf een beetje op mijn honger zitten. Ik wil hier niet op een schoolse manier punten geven, maar ik weet niet of u geslaagd zou zijn op de vragen die ik heb gesteld. Ik vraag naar een evaluatie.

Minister Pascal Smet: If you want, you can get it back.

De heer Koen Van den Heuvel: In de andere commissies laten wij elkaar uitspreken.

Ik vraag naar een evaluatie van de momenteel zeer sterk incrementele aanpak van dat geheel. Mijn zoon doet volgende week mee aan Techno Trailer. Dat is iets van de provincie Antwerpen.

Minister Pascal Smet: Betaald door mij, mijnheer Van den Heuvel.

De heer Koen Van den Heuvel: Die mannekes lopen daar een halve dag rond. En die meisjes, excuseer.

Minister Pascal Smet: Voilà: genderstereotiep.

De heer Koen Van den Heuvel: Dat zal heel leuk zijn, in die vrachtwagen. Maar het is een druppel op een hete plaat. Dat is onvoldoende om onze jonge Vlamingen warm te krijgen voor wetenschap en techniek. Wij hebben in Vlaanderen een andere cultuur – gelukkig maar voor bepaalde zaken – dan de Nederlanders, die de zaken veel planmatiger en gestructureerder aanpakken. Maar dat wil niet zeggen dat we daar af en toe niet eens een les uit kunnen trekken.

Die Techno Trailer van de provincie wordt inderdaad links en rechts gesubsidieerd. Zo zijn er diverse initiatieven, vanuit het RESOC, dan weer met een subsidietje vanuit Gelijke Kansen of Onderwijs of Innovatie. Dat is allemaal suboptimaal. We moeten de oefening eens maken om al die verschillende initiatieven op te lijsten en zo deze zeer projectmatige aanpak, die ook geld kost, om te buigen tot een coherente aanpak. Het moet zelfs niet veel meer kosten. Dat is een opdracht voor deze regering, zeker in de context van schaarse budgettaire middelen en de nood die er is. Laten we ervan afstappen. In dat bedje is ons hele innovatiebeleid ziek. We doen een klein actietje voor een klein probleempje, en dan denken we dat het is opgelost. Zo kom je tot een innovatie-instrumentarium waarin na 5 of 10 jaar niemand nog zijn weg vindt. Voor elk klein probleempje worden een nieuwe instantie en een nieuwe instelling opgericht.

Dit is ook zo'n aanpak: een subsidietje links en rechts en dan hebben we weer iets gedaan en dan kunnen we 's avonds rustig gaan slapen want we hebben een probleem opgelost. Neen, wij lossen dat probleem niet op. Wij zorgen er alleen maar voor dat we voor het slapengaan in een spiegel kunnen kijken en ons geruststellen dat we iets hebben gedaan. Maar of het goed is, dat weet ik niet.

Minister, wij zullen dat dossier de volgende weken en maanden niet loslaten. Ik wil u oproepen om hier tot een coherenter aanpak te komen. Ik zal ook uw collega, minister Lieten, daarover aanspreken. Vlaanderen en deze Vlaamse Regering moeten ambitieuzer zijn. Dit vraagt een coherente en duurzame aanpak.

Minister Pascal Smet: Hebt u ook concrete voorstellen?

De heer Koen Van den Heuvel: Daar zullen we de volgende weken werk van maken.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt gelijk dat er een gedeelde verantwoordelijkheid is. De heer Van den Heuvel heeft gelijk: dit kan het best planmatig worden aangepakt, over de verschillende bevoegdheidsdomeinen heen. We hebben echt een plan van aanpak nodig om met dit hardnekkige probleem om te gaan. Dit geldt voor zowel diegenen die bevoegd zijn voor Innovatie en Media als voor Onderwijs en voor Economie.

In het kader van openbedrijvendagen en dergelijke kun je ook mensen die nog een studiekeuze moeten maken, meer in contact brengen met innovatieve technieken en dies meer. Al die elementen moeten worden ingeschakeld in een globaal plan van aanpak, om wetenschap en techniek weer populairder te maken en de leerlingen er al van in het basis- en secundair onderwijs vertrouwd mee te maken.

Ik ben blij dat er een positieve kentering merkbaar is, ook al is ze nog klein. Volgens mij kan dat ook te maken hebben met alles wat we vandaag meemaken op het vlak van 'cleantech'. In onze tijd werd industrie vaak nog gezien als iets vuils en iets dat het milieu belastte. Vandaag zien we dat veel meer technieken niet alleen een bedreiging vormen, maar ook een oplossing bieden aan dergelijke maatschappelijke vraagstukken. Ik zie bijvoorbeeld welke interesse er uitgaat van projecten als dat van Groep T en Umicore met die zonnewagen, waar men dan internationale races mee rijdt. Dat zijn zaken die technieken dichterbij de studenten brengen en die zaken een bredere maatschappelijke gedragenheid geven. Dat komt dan ook in het tv-

nieuws en dergelijke. Dergelijke voorbeelden moeten mijns inziens mee worden opgenomen in zo'n plan van aanpak.

Het genderaspect is grotendeels cultureel bepaald. Ik vrees dat het heel moeilijk is om dat te veranderen. In mijn tijd was het zo dat vrouwen in die opleiding eerder kozen voor Chemie of Biochemie. Zij staan liever in een lab dan op een werf. Dat was een vaststelling. Ik heb zelf Biochemie gestudeerd. Ik zat daar tussen allemaal vrouwen. Dat was misschien wel een reden om voor de opleiding te kiezen, maar goed. *(Opmerkingen/Gelach)*

Dit is heel sterk cultureel bepaald en dus niet gemakkelijk te veranderen, maar we moeten daar natuurlijk wel ons best voor doen.

Ik geef grif toe dat het probleem van de 'talent crunch' breder is dan alleen de opleiding tot ingenieur. We zullen ook voor andere profielen tekorten hebben aan afgestuurde studenten. Maar onze ingenieurs worden tewerkgesteld in sectoren die een zeer grote maatschappelijke meerwaarde hebben, waar een groot multiplicatoreffect in heerst, waar een zeer grote toegevoegde waarde mee wordt gecreëerd. Dat maakt dat ze ook absoluut de prioriteit verdienen om te worden aangepakt.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik wil ingaan op de vraag van de minister om een concreet voorstel. Ik sluit me ook aan bij de repliek van de heer Van den Heuvel. Het werk is al voor een heel groot deel gedaan. De visiegroep die TOS21 heeft ontwikkeld, had als bedoeling om dit schooljaar verder te werken en om een inventaris te maken van wat er allemaal bestaat. De netten zitten daar ook in en zijn ook vragende partij. Als u daar ook de RTC's zou aan toevoegen die dat dan concreet kunnen vertalen op provinciaal niveau, heel dicht bij de scholen en de bedrijven, dan moet er niet zoveel extra's meer gebeuren. Met heel weinig inspanningen en middelen zou u een echte dynamiek kunnen realiseren op het vlak van techniek in ons leerplichtonderwijs.

Mevrouw Kathleen Helsen: De heer Van den Heuvel heeft gezegd dat initiatieven beter moeten worden gecoördineerd, maar voordat die initiatieven genomen worden, is het belangrijk om stil te staan bij de vraag of we het keuzeproces helemaal kunnen sturen. Wat hier als vraag voorligt, is: kunnen wij jonge mensen meer sturen in die studierichtingen waar er een grote nood voor bestaat op de arbeidsmarkt? En in welke kunnen we dat? En als we dat al zouden kunnen, op welke manier moet dat dan gebeuren? Wie krijgt daarin dan best welke rol?

De heer Van den Heuvel zegt dat zijn zoon volgende week naar een activiteit gaat. Mijn dochter neemt vandaag deel aan diezelfde activiteit. Maar als daar verder niets mee gebeurt inzake de verwerking van de zaken die ze daar meemaken, en wat dat betekent voor henzelf als persoon, dan heeft dat weinig impact. Ouders hebben daarin ook een belangrijke rol. Zij moeten goed weten wat welke impact heeft op het gedrag en de gedragssturing van kinderen en de impact daarvan op hun keuzeproces. Zolang we daar geen duidelijk antwoord op hebben, denk ik dat heel wat initiatieven wel nobel kunnen zijn, maar weinig zullen opbrengen en de doelen die we willen bereiken, niet zullen halen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Uw opmerkingen waren zeer pertinent, mevrouw Helsen. Ik geef nog een ander element mee. Bepaalde tv-programma's met dieren hebben er mee voor gezorgd dat de studierichting Dierenzorg een onverantwoord hoge instroom heeft gekend. Daarmee wil ik maar aangeven hoe bepaalde maatschappelijke factoren ongewild dit hele proces kunnen beïnvloeden. Vandaar ook mijn oproep van daarnet om het eens ruimer te bekijken dan het beleidsmatige van onderwijs, samen met een aantal actoren op het veld, en niet alleen voor deze vraag. Ik heb nog een aantal andere mogelijke knelpuntenberoepen

genoemd. Dit zou u zeker en vast moeten aanspreken, zodat u overmorgen nog voldoende mensen hebt voor uw scholen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Collega's, ik heb daarstraks gezegd dat ik na 9 maanden vaststel dat we daar inderdaad meer aan moeten doen. We gaan dat ook organiseren. Maar het gaat niet alleen over ingenieurs, het gaat ook over verpleegkundigen, leerkrachten en andere beroepen. Mevrouw Helsen zegt terecht dat we nog altijd in een vrije wereld leven. In Vlaanderen is ook de manier waarop men dat allemaal organiseert, heel sterk aan de scholen gedelegeerd.

Ik hoor de afgelopen maanden voortdurend, ook op het veld, de vraag om een centralere en actievere rol van de overheid in dit verband. Ik ontvang die signalen heel duidelijk. Ze spreken me ook aan. Ik zal niet te ver gaan, want dan zullen anderen weer schrikken over wat we daar gaan doen. Ik moet rekening houden met de nuances en gevoeligheden die daar spelen. Ik ben absoluut voorstander om dat in een actieplan te gieten, dat we zien wat er is, dat we dat uitbreiden, dat we dat niet beperken tot onderwijs. Daarom heb ik daarnet ook verwezen naar de VDAB, de SERV, de RTC's en iedereen die daarbij betrokken is. Men moet wel heel goed weten dat wij, in tegenstelling tot Nederland, in een ander systeem van onderwijs zitten. Het is fundamenteel verschillend. Dat heeft consequenties voor de keuzes. Dat we daar de media bij moeten betrekken, daar ben ik het absoluut mee eens. En dat we de toveroplossing nog niet hebben gevonden, daar ben ik het absoluut mee eens.

Als u de Onderwijsspiegel gelezen hebt, zult u gemerkt hebben dat er op het vlak van de schoolloopbaanbegeleiding, op het niveau van de scholen en de manier waarop ouders en kinderen hun keuze maken, op dit moment een cruciaal probleem is. Dat is niet in een handomdraai oplosbaar. Er is een voorgeschiedenis van 40 jaar. Ik ben het ermee eens dat dit een prioriteit moet worden. Commissievergaderingen als deze dienen om de accenten en prioriteiten duidelijk te leggen. Ik voel heel duidelijk aan wat we moeten doen. Daarvoor is het ook zinvol om dat hier te doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, en tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het onderwijs voor Vlaamse kinderen in het buitenland

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Smet.

Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, minister, mijn vraag is redelijk lang. Ik stel ze op basis van een antwoord op een schriftelijke vraag en na heel wat contacten op het veld. Ik zal trachten de vraag snel te overlopen. Minister, ik hoop dat u een gefundeerd antwoord hebt.

Vlamingen die voor enkele jaren naar het buitenland trekken, laten hun beslissing vaak voor een groot deel afhangen van de gevolgen die dat heeft voor het gezin. Zeker als er kinderen zijn, willen Vlamingen er zeker van zijn dat ze tijdens hun verblijf een goede opleiding kunnen geven aan de kinderen, die ook aansluit bij het Vlaamse onderwijs. Daarnaast is men vaak ook bekommerd om het doorgeven van de Nederlandse taal en de Vlaamse cultuur.

Nu stellen zich vandaag volgens het veld toch enkele problemen. Vooreerst is er weinig zicht op het juiste aantal leerplichtige kinderen dat naar het buitenland trekt, ook als het tijdelijk is en de ouders nog hier gedomicilieerd zijn. Nochtans moeten, volgens de brochure 'leerrecht/leerplicht' en de 'Gids voor leerlingen in het secundair onderwijs', ouders dit

eigenlijk laten weten aan het Departement Onderwijs en verwacht men dat de gemeente waaruit men vertrekt, hier toch ook van op de hoogte wordt gesteld. Ik verwijs hiervoor naar het antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 147. Op de vraag over hoeveel leerlingen het gaat, was het antwoord dat er 1980 leerlingen in het basisonderwijs en 1432 in het secundair onderwijs waren. Dat lijkt me een zeer laag cijfer.

De informatie die vertrekkende ouders krijgen over de leerplicht in ons land, over de manieren waarop zij in het buitenland ondersteund kunnen worden om goed onderwijs te verstrekken aan hun kinderen, eventueel via het huisonderwijs, en hoe hun kinderen contact kunnen houden met de Vlaamse taal en cultuur, is zeer beperkt tot onbestaande. In het antwoord op die eerder aangehaalde vraag wordt verwezen naar die brochures. Daarin staat echter maar een heel kleine paragraaf met vage informatie over wat men kan doen als men gaat studeren in het buitenland. Op de plichten en de eventuele ondersteuning wordt nergens expliciet ingegaan. Er is ook geen communicatie via bijvoorbeeld Vlamingen in de Wereld, een vzw die juist bedoeld is om Vlamingen in de wereld te ondersteunen, of grote koepels van werkgeversorganisaties of bedrijven met veel expats, de ngo-koepel (niet-gouvernementele organisaties).

Ik stel ook vast dat er een grote nood is aan informatie en ondersteuning van vertrekkende ouders in het begeleiden van hun kinderen. Vooral gezinnen die meer dan enkele maanden, maar niet meer dan 3 jaar vertrekken, hebben het gevoel dat ze nadien min of meer probleemloos zouden moeten kunnen integreren in het Vlaamse onderwijs. Volgens mij bestaat er vandaag geen enkel aanbod van de Vlaamse overheid of het Vlaamse middenveld. Vaak richten Vlamingen zich dan naar het aanbod uit Nederland. Volgens mijn informatie bestaan er twee initiatieven. Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (Stichting NOB), die vooral aangestuurd wordt vanuit de overheid, heeft scholen over de hele wereld, maar met een beperkt aanbod. Soms, als er nog plaats is, worden er Vlaamse leerlingen toegelaten. Daarnaast is er het bedrijf Edufax, dat aanvullend op een lokale school in een aanbod op maat voorziet dat via huisonderwijs de leerling in staat moet stellen mee te zijn met zijn normale positie in het Nederlandse onderwijs. Het is een bedrijf, en dus is het duur. En het is natuurlijk afgestemd op het Nederlands onderwijssysteem, dat verschillend is van het Vlaamse. Enkel op het vlak van het hoger onderwijs hoor ik positieve signalen wat betreft het afstandsonderwijs, dat heel succesvol is. Dat geldt natuurlijk niet meer voor de leerplichtigen.

Er is ook een vraag om de re-integratie van deze kinderen wat te vergemakkelijken. Wanneer de expatgezinnen terugkomen naar Vlaanderen is er geen enkele begeleiding of informatie over hoe zij kunnen volgen in het leerplichtonderwijs. Zij beginnen dan vaak in hun jaar. Meestal zijn de scholen bereid om ze opnieuw te integreren. Nu en dan moeten ze natuurlijk naar een lager jaar of een andere studierichting in de loop van het jaar, met alle negatieve ervaringen van dien. Het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) heeft hier ook geen aanbod ontwikkeld. Uit de sector komt de vraag naar het inrichten van zomerklasses om het niveau in het Vlaams onderwijs aan te geven.

Minister, onze Vlaamse economie hangt steeds meer af van de export en Vlaanderen ambieert een actieve rol in de geglobaliseerde wereld. We willen ook voor elk kind een sterk onderwijsaanbod bieden. Wat zijn de plichten van ouders van leerplichtige kinderen indien zij voor enkele jaren naar het buitenland trekken en ze hier gedomicilieerd blijven? Aan wie moeten ze wat laten weten? Vindt u ook dat het cijfer over het aantal leerplichtigen in het buitenland heel laag is en waarschijnlijk niet juist kan zijn? Bent u van plan om initiatieven te nemen om het zicht op het aantal leerplichtige Vlamingen in het buitenland te verbeteren? Hoe wilt u dat doen?

Klopt het dat er geen aanbod is vanuit de Vlaamse overheid, noch van Vlaamse bedrijven of het middenveld om ouders die de band met het Vlaamse onderwijs en met de Vlaamse taal en cultuur willen onderhouden, te ondersteunen? Hebt u daar een verklaring voor? Hebt u een

zicht op de kwaliteit van het Nederlandse aanbod? Is er via het gebruik van het Nederlandse aanbod een gemakkelijke overstap naar het Vlaamse onderwijs?

Hebt u contact genomen met organisaties die gespecialiseerd zijn in de ondersteuning van de expatgezinnen, zoals Vlamingen in de Wereld, werkgeversorganisaties of ngo-koepels? Bent u bereid om met hen te overleggen hoe de informatiestroom minimaal zou kunnen verbeteren? Dat is een kleine moeite die wel wat effect zou hebben. Ziet u kansen in een samenwerking met Nederland? Kan de Nederlandse Taalunie hier een rol in spelen, bijvoorbeeld om het aanbod in Nederland wat te verbreden en meer specifiek te richten op het Vlaamse onderwijs?

De Vlaamse overheid stuurt zelf ook heel wat mensen uit, bijvoorbeeld ambtenaren bij Internationaal Vlaanderen of het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS). Hoe pakt Vlaanderen het zelf als werkgever aan wanneer ambtenaren met kinderen naar het buitenland vertrekken? Hebben we voor hen een informatiekanaal?

Erkent u het probleem van de soms moeilijke re-integratie van kinderen en jongeren in het Vlaamse leerplichtonderwijs? Er is een beperkt aantal initiatieven van mensen die hun kinderen daarbij begeleiden. Wilt u zelf initiatieven nemen om dit te vergemakkelijken?

Wilt u nog andere initiatieven nemen om de problematiek voor de vertrekkende ouders met kinderen te vergemakkelijken en hen te ondersteunen? Misschien kent u interessante voorbeelden in de Europese Unie of daarbuiten.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, minister, collega's, ik wil me aansluiten bij de zeer pertinente vragen van mevrouw Poleyn.

Minister, het probleem is niet eenvoudig. Er is een grote verscheidenheid van behoeften: de Vlamingen in het buitenland zijn verspreid over heel veel landen, de kinderen zijn van verschillende leeftijden en zelfs het kennisniveau van het Nederlands is heel verscheiden. U zult wellicht antwoorden dat er niet heel veel vraag is. Er is niet veel vraag van de Vlamingen in het buitenland omdat die Vlamingen natuurlijk hun plan trekken. Ze sturen hun kinderen naar een Franstalige, een Engelstalige of een internationale school. De vraag is niet of er veel vraag is, de vraag is of dit een situatie is die we wensen.

Mevrouw Poleyn stelt terecht de vraag of de Vlamingen die naar het buitenland vertrekken, voldoende worden geïnformeerd. Het probleem is dat er heel weinig is om informatie over te geven. Ik heb zelf een beetje speurwerk verricht. Grosso modo zijn er twee pistes: de piste van de eigen Belgische/Vlaamse scholen in het buitenland en de piste van samenwerking met Nederland. Ik wil die twee pistes even uitdiepen.

Het toeval wil dat ik twee weken geleden in Bujumbura in Burundi was. Daar is nog een Belgische school. Vroeger waren er twee afdelingen: een Nederlandstalige en een Franstalige. De Nederlandstalige afdeling is gesloten en de Vlamingen sturen hun kinderen nu naar de Franstalige afdeling. De Franstalige Belgen sturen hun kinderen daar natuurlijk ook naar toe, maar 80 percent van de leerlingen zijn mensen van de lokale elite die daar ook hun kinderen naartoe sturen. Haal de Vlamingen weg uit de Franstalige school en haal de lokale mensen er weg, dan is er geen draagvlak meer voor een eigen Franstalige school. De vraag die zich opdringt, is: mochten we Vlaamse scholen hebben in het buitenland, zouden we er dan niet in bepaalde landen in slagen om mensen van de lokale elite daar hun kinderen naartoe te laten gaan zodat er een voldoende draagvlak is om die school te handhaven?

U kunt zeggen dat er in Burundi niemand geïnteresseerd zal zijn. Dat is juist. Maar zou er in bijvoorbeeld Zuid-Afrika niet voldoende interesse zijn om daar kinderen naartoe te sturen, vooral als men dat goed situeert en zegt dat de school toegang biedt tot een taalgebied van meer dan 20 miljoen mensen in het hart van Europa in een van de economische

kerngebieden? We spreken niet over tientallen of honderden mensen, maar over voldoende kinderen om een school open te houden.

Onduidelijk is voor mij de situatie van de zogenaamde Belgische school in Kinshasa, de vzw Prins van Luik-School. In 2008 waren daar een vijftigtal kinderen, dat is het meest recente cijfer dat ik heb gevonden. Het is een zelfstandige niet-gesubsidieerde Vlaamse basisschool. Als er nog andere scholen zijn, zult u dat ongetwijfeld in uw antwoord aan ons vertellen.

Minister, we hadden gisteren in de commissie Buitenlands Beleid een zeer interessante gedachtewisseling over gastenprogramma's die we opzetten om buitenlanders naar Vlaanderen te laten komen en ze hier te laten kennismaken met Vlaanderen en de Nederlandse taal. Dat lijkt me een heel lovenswaardig initiatief. Maar als we enerzijds de bestaande Vlaamse scholen in het buitenland laten wegwijnen en opdoeken, dan staat deze politiek wel haaks op het feit dat we anderzijds mensen naar Vlaanderen trachten te krijgen om hen kennis te laten maken met onze taal, onze cultuur, onze economie enzovoort. Ik wil een lans breken om wat er nog bestaat aan Vlaams en Nederlandstalig onderwijs in Belgische scholen, zeker in stand te houden.

Een volgend punt is de samenwerking met Nederland. Nederland is een voor de hand liggende partner. Mevrouw Poleyn heeft verwezen naar de Stichting NOB. Het probleem is dat Vlaamse kinderen op een wachtlijst komen en pas toegelaten worden als er nog plaatsen zijn. Daarnaast betalen ouders veel meer dan Vlaamse kinderen in die scholen. Ik heb vernomen dat er een convenant of gentleman's agreement zou zijn, waarbij Vlaanderen op een of andere manier een structurele en financiële bijdrage levert aan die Nederlandse scholen. Als dat zo is, kan het natuurlijk niet zijn dat die Vlaamse kinderen op een wachtlijst komen te staan en op de tweede plaats komen. Als dat nog niet zo is, is dit toch een piste om een substantiële bijdrage te leveren en samen met Nederland die scholen te gaan uitbouwen zodat Vlamingen die in het buitenland wonen, voor hun eigen kinderen toegang hebben tot Nederlandstalig onderwijs. Er is een groot probleem, dat nu wordt gemaskeerd doordat de Vlamingen hun plan trekken. De oplossing bestaat erin om wat er bestaat in stand te houden, en dat in samenwerking met Nederland verder uit te bouwen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, collega's, deze materie ligt me na aan het hart. Ik heb in december een schriftelijke vraag gesteld over een deelaspect van de vraag om uitleg van mevrouw Poleyn. Ik wil inzoomen op haar vierde vraag. Ik begrijp dat de financiële toestand niet van aard is om grote luxeprojecten op te zetten in het buitenland. Anderzijds moeten we toegeven dat Nederland dit gestructureerder aanpakt met de organisatie Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB), die u ongetwijfeld kent, en heel degelijk werk levert. Blijkbaar vindt Nederland het wel heel belangrijk om in het kader van cultural diplomacy Nederlands aan te bieden aan landgenoten die daar wonen.

Het is ook een reële nood. We moeten dat in perspectief bekijken: het gaat niet over een gigantisch grote groep. Uiteraard zijn ze verspreid over Europa. Dat is ook het eerste gebied waar we moeten naar kijken. We kunnen toch niet ontkennen dat het voor onze economie bijzonder belangrijk is dat mensen de moeite doen om naar het buitenland te gaan. Als ik er morgen zou moeten aan beginnen, dan zou ik even in mijn haar krabben. Het is chic dat mensen die kans grijpen en een meerwaarde genereren voor onze economie. Het is daarom nodig om minstens na te denken over manieren waarop we mensen die die beslissing nemen, kunnen ondersteunen.

Voor de kinderen die leerplichtig zijn, is er een link met onderwijs, maar er is ook een link met onze economie. Uit het antwoord op mijn vraag in december bleek dat de enige detacheringen die we nog hadden in ons onderwijs, worden afgeschaft. Het ging over één specifieke school. Minister, u gaf daarbij ook aan dat het probleem heel beperkt is omdat het maar over een 40-tal leerlingen ging, en dat u het verantwoord vond om dat ongedaan te

maken en ook omdat het de enige school is. Ik heb daar begrip voor omdat het moeilijk is een regeling in stand te houden op maat van één school. Dat betekent niet dat we niet moeten nadenken over hoe we dit moeten aanpakken, over hoe we moeten detecteren waar de Vlamingen zitten in Europa en bij uitbreiding in de wereld, en dan nagaan wat we kunnen doen.

Minister, in het verleden werkten we samen met NOB, onder meer in die specifieke school. Waarom zou het niet mogelijk zijn om dat op een grotere schaal te doen? Het loont de moeite om met die stichting te praten. Ik heb al gevraagd hoe u de rol van de Vlaamse Gemeenschap ziet inzake ondersteuning van de Nederlandse taal in het buitenland. U hebt gezegd dat het uw bevoegdheid ondersteunt en dat u het ook als een taak ziet voor de Nederlandse Taalunie. Ik ben het met u eens. Misschien moeten ze dat zelf niet doen, maar er kan een beleid voor worden uitgewerkt.

Minister, gaat u gesprekken aan met de Nederlandse Taalunie of met NOB? Vindt u het nuttig dat de Vlaamse Gemeenschap daarvoor een beleid voert?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Naast de informatie in de vermelde brochures is er in verband met de leerplicht informatie beschikbaar voor ouders die naar het buitenland verhuizen op de website www.ond.vlaanderen.be/infolijn/faq/buitenland. Die informatie maakt duidelijk dat ouders die voor enkele jaren naar het buitenland vertrekken en gedomicilieerd blijven in Vlaanderen, een verklaring huisonderwijs moeten indienen.

De cijfers vermeld in het antwoord op uw recente schriftelijke vraag, zijn gebaseerd op informatie die bij het onderwijsministerie bekend is. Dat kan een onderschatting zijn, hoewel we niet vermoeden dat dat zo is, maar dat weten we niet. Deze cijfers hebben enkel betrekking op leerplichtige kinderen. Kleuters en leerlingen ouder dan 18 jaar werden in dit overzicht niet opgenomen.

Er zijn inderdaad geen aparte initiatieven voor Vlamingen in het buitenland, behalve de Europese scholen. Deze scholen zijn in de eerste plaats bestemd voor kinderen van personeel van de Europese instellingen. In de volgende buitenlandse steden zijn Europese scholen met een Nederlandstalige afdeling: Bergen in Nederland, Varese in Italië, München in Duitsland en Luxemburg in het Groothertogdom Luxemburg. Ook in Europese scholen waar geen Nederlandse afdeling is, wordt Nederlands onderwezen als moedertaal of als vreemde taal, namelijk in Alicante in Spanje, Frankfurt en Karlsruhe in Duitsland, en Culham in Groot-Brittannië, hoewel het daar uitdovend is.

Volgens cijfermateriaal van het secretariaat-generaal van de Europese Scholen zijn 426 Belgische leerlingen die Nederlands spreken, ingeschreven in de Nederlandse sectie van de Europese scholen. Dit cijfer heeft echter betrekking op alle Europese scholen, ook deze die in België gevestigd zijn. Uiteraard kunnen Vlaamse kinderen ook aansluiten bij initiatieven van de Nederlandse overheid. Via een hyperlink op het vernoemde internetadres kunnen ouders zich informeren over de op dit vlak bestaande mogelijkheden. Het aantal Vlaamse kinderen is te gering om aparte onderwijsinitiatieven te kunnen nemen. Dat kan altijd, maar in de huidige budgettaire tijden denk ik niet dat mensen begrip hebben voor een capaciteitsuitbreiding van Vlaamse scholen in het buitenland. Er zijn dus te weinig kindjes gegroepeerd in het buitenland om dergelijke onderwijsinitiatieven te nemen.

Het is belangrijk dat leerlingen die door de Nederlandse overheid erkend onderwijs volgen bij het National Academic Recognition Information Centre (NARIC Vlaanderen) de gelijkwaardigheid van hun getuigenschrift of hun diploma kunnen aanvragen. Leerlingen uit het basisonderwijs die voor een groep 8-toets slagen en de gelijkwaardigheid aanvragen, krijgen in de regel een getuigenschrift van het basisonderwijs. Voor het secundair onderwijs wordt de gelijkwaardigheid door het besluit van de Vlaamse Regering van 21 februari 2003 geregeld.

Tijdens mijn bezoek aan de Verenigde Naties in New York heb ik ook 't Klokhuis bezocht. Dit is een initiatief van de Nederlandse overheid waar de Vlaamse overheid, meer bepaald het Vlaams Huis mee samenwerkt. We stellen een aantal lokalen ter beschikking. Ik heb daar een twintigtal kindjes, de directie, Nederlandstalige leerkrachten en nadien ook in New York werkende Vlaamse ouders ontmoet. Dit toont aan dat ik tijdens buitenlandse bezoeken het initiatief neem ouders en organisatoren te contacteren.

Ik heb die mensen meegedeeld dat we niet meteen financiële ondersteuning zullen bieden. Dat lijkt me wat moeilijk. Bovendien stellen we al iets in natura ter beschikking. De lokalen van het Vlaams Huis zijn schitterend gelegen. We kunnen misschien wat materiaal ter beschikking stellen. Een van de opmerkingen van de ouders houdt immers in dat het lesmateriaal nogal Nederlands getint is. We zullen zien of we hier door middel van een beperkte inspanning iets aan kunnen doen. Ik heb mezelf beloofd dit nader te bekijken.

Op de website zijn hyperlinks te vinden naar de website van de Stichting Vlamingen in de Wereld (VIW), de website van de International Baccalaureate Organization, de website van De Wereldschool, waar Nederlandse lesprogramma's voor kinderen in het buitenland worden aangeboden, en het portaal over leermogelijkheden in de Europese ruimte. Daarbuiten heb ik nog geen contacten met de betrokken organisaties gelegd. Eerlijk gezegd, heeft het Departement Onderwijs en Vorming nog niet veel rechtstreekse klachten ontvangen. Het verstrekken van informatie behoort tot de taken van de centra voor leerlingenbegeleiding.

Ik begrijp de vraagstelling. Ik wil dan ook nog iets zeggen over de reïntegratie van leerlingen die buitenlands onderwijs hebben gevolgd. Of dit al dan niet problematisch verloopt, is afhankelijk van verschillende factoren, zoals de aard en de kwaliteit van het onderwijs dat het kind in het buitenland heeft gekregen, de competentie of bekwaamheid van de leerling om zich aan een nieuwe context aan te passen, de thuistaal en de taal waarin het kind is onderwezen en de andere individuele mogelijkheden en beperkingen van de leerling. De Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap kan in functie van de integratie optreden.

Uit mijn antwoord blijkt dat informatie beschikbaar is. Ik zal niet ontkennen dat het allemaal misschien wat beter en gebruiksvriendelijker kan. Ik erken dat er kritiek is. Indien we willen dat men in het buitenland gaat werken, moeten we betere informatie verstrekken. Ik wil me engageren om, samen met de minister-president, die op dit vlak ook een rol speelt, na te gaan of we dat niet wat gebruiksvriendelijker kunnen maken. Ik ben bereid dit te onderzoeken.

Ik ben tevens bereid na te gaan of we wat materiaal ter beschikking kunnen stellen van de initiatieven die vooral door de Nederlandse overheid worden genomen. Ik ben niet bereid Nederlandstalige scholen op te richten. Dit lijkt me in de huidige budgettaire situatie niet prioritair. Indien we ooit opnieuw tijden van overvloed zouden kennen, zouden dergelijke initiatieven kunnen worden genomen. Ik sluit dit niet uit. Nu moeten we ons pragmatisch opstellen. We kunnen materiaal ter beschikking stellen en ervoor zorgen dat de informatie wat meer gestroomlijnd ter beschikking wordt gesteld.

De voorzitter: Mevrouw Poleyne heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyne: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Indien hij met betrekking tot de informatie al een aantal stappen zou kunnen zetten, zou dit al een goed begin zijn. Ik pleit er niet voor overal Vlaamse scholen op te richten.

De minister zou dit onderwerp eens kunnen bespreken met de Nederlandse overheid en met de Stichting NOB. Er zijn misschien samenwerkingsmogelijkheden. Dit hoeft niet steeds veel te kosten. Een specifiek convenant voor een locatie als New York zou al kunnen helpen. In New York stellen we lokalen ter beschikking. Als compensatie zouden Vlaamse ouders hier makkelijker terecht moeten kunnen.

Daarnaast zou ik niet nalaten deze problematiek eens bij de Nederlandse Taalunie aan te kaarten. Het is mogelijk dat op die manier ook stimulansen kunnen worden gegeven.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik heb alle begrip voor de budgettaire situatie en voor de praktische problemen. Wie naar de website van de Stichting NOB gaat, krijgt onmiddellijk een overzicht van 260 scholen. De Vlamingen kunnen van deze initiatieven gebruik maken. Ze zijn daar echter tweederangsburgers. Ze komen op een wachtlijst terecht en ze moeten meer betalen. De minister zou eens contact met deze stichting moeten opnemen. Hij zou voor een structurele samenwerking moeten zorgen. Hierdoor zouden Vlaamse kinderen op gelijke voet met Nederlandse kinderen in die scholen terechtkunnen. Misschien kan met behulp van weinig budgettaire middelen toch het begin van een oplossing worden gevonden.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Ik denk dat we heel goed moeten nadenken over de manier waarop we de middelen besteden. Ik ben het eens met de leden die hebben verklaard dat het maken van afspraken of het sluiten van een convenant niet onmiddellijk inhoudt dat het allemaal gigantisch veel zal kosten.

Ik pleit, voor alle duidelijkheid, niet voor Vlaamse scholen in het buitenland. Ik denk veeleer aan leerkrachten Nederlands in een aantal welgekozen scholen. Dit moet uiteraard in samenwerking met de Stichting NOB gebeuren. Het gaat dan in elk geval om iets anders dan Vlaamse scholen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brussel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de inschrijvingsproblemen in Brusselse kleuter- en basisscholen

De voorzitter: Mevrouw Brussel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brussel: Voorzitter, minister, een tijd geleden heb ik een groep bezorgde Brusselse ouders ontvangen die nog geen duidelijkheid hebben gekregen van het lokaal overlegplatform (LOP) over de plaats van hun kinderen in de school. Veel mensen die zich hebben aangemeld via het onlinesysteem, hebben nog geen duidelijkheid over de inschrijving. Er lijkt voor een aantal kinderen geen plaats te zijn. De communicatie van het LOP is tot op heden niet transparant, soms wordt een foutje gecommuniceerd, soms krijgen ouders geen antwoord, ofwel krijgen ze een antwoord dat van dag tot dag verschilt.

De onduidelijkheid is voor de ouders een enorme stressfactor. Het is zeer frustrerend nergens met een klacht terecht te kunnen, want elke instantie schuift de verantwoordelijkheid van zich af.

Daarom wil ik van u vernemen of het LOP steeds rekening houdt met alle criteria die werden vooropgesteld en of alle cijfers reeds aan u werden doorgegeven. Welke voorrangsregels worden gehanteerd voor de plaatsen die vrijkomen na de eerste inschrijvingstermijn, GOK-leerlingen (gelijke onderwijskansen) of Nederlandstaligen? Wanneer zal hierover transparant gecommuniceerd worden met de ouders? Zullen er nog kinderen geweigerd worden in scholen of wijken waar men aan capaciteitsuitbreiding zal doen – als die er komt natuurlijk, want dat is nog een ander verhaal?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, het spreekt voor zich dat het LOP steeds met alle criteria rekening heeft gehouden, dat is toch wat het ons zegt. Alle toewijzingen gebeurden op hetzelfde moment en op dezelfde manier, zoals ook werd aangegeven op de website www.inschrijveninbrussel.be.

Eerst kijkt het systeem naar de school die de ouders op de eerste plaats hebben gezet, school 1. Als er voor het kind in deze school plaats is, krijgen de ouders een e-mail of brief dat ze hun kind in deze school kunnen gaan inschrijven. Als er geen plaats meer is in school 1, kijkt het systeem naar de school die de ouders op de tweede plaats hebben gezet, school 2. Voor school 2 worden wel eerst de leerlingen gunstig geordend die deze school als eerste keuze hebben opgegeven, dat is de maximalisatie van de eerste schoolkeuze. Als er wel plaats in school 2 is, krijgen de ouders een e-mail of brief dat ze hun kind in deze school kunnen inschrijven. Het systeem herhaalt deze stap voor alle scholen die de ouders hebben opgegeven. Als er in de school van hun hoogste voorkeur een beschikbare plaats is, zullen de ouders die plaats toegewezen krijgen. Dit betekent niet altijd de school van de eerste keuze.

Zoals u allicht weet, zijn er in Brussel drie groepen kinderen die bij de inschrijvingen voorrang krijgen. Het betreft kinderen die een broer of zus hebben in dezelfde school. Kinderen die thuis Nederlands praten, krijgen voor 45 percent van de beschikbare plaatsen voorrang en kinderen uit gezinnen die beantwoorden aan een of meer van de volgende kenmerken, krijgen voor 30 percent van de beschikbare plaatsen voorrang: de moeder heeft geen diploma secundair onderwijs, het gezin ontvangt minstens één schooltoelage, het kind groeit op buiten het gezin of het gezin behoort tot de trekkende bevolking.

Als er meer kinderen zijn aangemeld dan er plaatsen zijn, houdt het nieuwe systeem in Brussel rekening met volgende ordeningscriteria: de afstand tussen de school en de woonplaats van het kind of de werkplek van de ouders, het aantal dagen dat het kind in een erkende Nederlandstalige voorschoolse opvang ingeschreven was – dit is enkel van toepassing voor inschrijvingen in de kleuterschool en het eerste leerjaar lager onderwijs –, en toeval, dat wil zeggen dat indien twee kinderen exact even ver van de school wonen en exact hetzelfde aantal dagen in een voorschoolse kinderopvang doorbrachten, de toewijzing at random gebeurt, want de motor zal dan één van de twee kinderen lukraak als eerste plaatsen. Ik wil er hier nogmaals op wijzen dat de scholen zelf bepalen in welke volgorde ze de ordeningscriteria 1 en 2 gebruiken. Wat van toepassing is in de scholen waar de ouders voor kiezen, vragen ze voor alle zekerheid het best na in de school zelf.

Bij de toewijzing van de aanmeldingen zal in eerste instantie worden geprobeerd alle broers en zussen van reeds ingeschreven leerlingen aan de school van eerste keuze toe te wijzen. Vervolgens zullen broers en zussen van reeds ingeschreven kinderen worden toegewezen aan hun school van tweede keuze. In tweede instantie worden de Nederlandstalige aanmelders toegewezen aan hun school van eerste keuze. Indien er meer aanmeldingen voor Nederlandstaligen dan plaatsen zijn, zullen de aanmeldingen geordend worden op basis van de afgesproken ordeningscriteria, te weten afstand woonplaats/werkplek en duur in een Nederlandstalige voorschoolse opvang. Vervolgens worden de Nederlandstalige aanmelders toegewezen aan hun school van tweede keuze. In derde instantie worden ouders die beantwoorden aan één van de gelijkekansenindicatoren, toegewezen aan hun school van eerste keuze, volgens de principes hierboven beschreven. Vervolgens worden de leerlingen met thuistaal Nederlands en de GOK-leerlingen die nog geen plaats hebben verworven binnen de voorrangpercentages en de leerlingen die tot geen van beide voorrangsgroepen behoren, geordend op basis van de afgesproken ordeningscriteria.

Indien bijvoorbeeld een Nederlandstalige aanmelder geen aanspraak meer kan maken op een voorrangplaats binnen de 45 percent, dan zal hij in dezelfde school nog eens behandeld worden in de restgroep op basis van afgesproken ordeningscriteria. Er is uiteraard geen sprake van een restgroep wanneer de school vol zit.

De stuurgroepen van de LOP's hebben besloten om de ruwe cijfers momenteel niet vrij te geven voordat er een diepgaandere analyse voorhanden is. De voorzitter van het Lokaal Overlegplatform Brussel Basisonderwijs (LOP Brussel BaO) is momenteel bezig met de verwerking van bepaalde cijfers opdat de evaluatie op basis van de rapporten kan starten.

Vanaf de vrije inschrijvingsperiode geldt enkel het ‘eerst komt eerst maalt’-principe. Dat wil zeggen dat er dan geen voorrangsregels meer gelden. Deze inschrijvingsperiode start op 17 mei en loopt tot 31 mei 2010. Op 7 mei zal een volledig overzicht van de beschikbare plaatsen op www.inschrijveninbrussel.be staan. Nu is de zogenaamde carouselperiode aan de gang, tot 30 april voor basisonderwijs. Dat wil zeggen dat op basis van de effectief uitgevoerde inschrijvingen een soort carousel op gang komt, waardoor er verschuivingen in de lijsten optreden. Bijvoorbeeld wanneer een gunstig geordend kind de toegewezen plaats niet inneemt, dan zal de eerste ongunstig geordende kunnen worden ingeschreven. Als die laatste leerling bijvoorbeeld reeds in de school van tweede keuze was ingeschreven, komt daar dan een plaats vrij. Pas na de carouselperiode weten we hoeveel plaatsen er echt over of tekort zijn in welke leerlingengroep en in welke school.

U kunt al deze informatie ook vinden op de homepage van www.aanmeldeninbrussel.be, die sinds 23 maart online is. Als u surft naar www.inschrijveninbrussel.be en u klikt op de knop ‘Klik hier voor actuele informatie’, vindt elke belanghebbende de informatie ook via deze weg terug.

U vraagt of er nog kinderen geweigerd zullen worden in scholen of wijken waar men aan capaciteitsuitbreiding wil doen, maar daar hebben we nu geen zicht op. Ik heb de cijfers van collegelid Vanraes nog niet ontvangen, zoals werd afgesproken op het overleg van vorige week, maar uiteraard is er overleg bezig met de scholen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) om te zien hoeveel plaatsen er nog nodig zijn.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord.

Aangezien er geen cijfers zijn, hebben we nog altijd geen volledige klaarheid. Minister, u hebt al uitspraken gedaan over wijken waar er tekorten zijn, die reeds vastgesteld zijn op basis van bepaalde studies. U hebt het gehad over Molenbeek, Schaarbeek, de Vijfhoek. Ik vraag me af of u echt nog geen zicht kunt hebben op een capaciteitsuitbreiding. U hebt het over een restgroep, maar er is geen sprake van een restgroep wanneer de school vol is. U weet al dat er scholen vol zijn. Dat is al een hele tijd duidelijk. Waarom moeten wij nog langer wachten op duidelijkheid over een capaciteitsuitbreiding?

Minister Pascal Smet: Mevrouw, ik stel voor dat u met uw partijgenoot Jean-Luc Vanraes contact opneemt.

Mevrouw Ann Brusseel: Hij is daar helemaal niet voor bevoegd.

Minister Pascal Smet: Ik denk en vermoed dat u hem zeer goed kent. Ik neem aan dat u met hem een vriendschappelijke relatie hebt.

Ik heb hem vorige week gezien, net zoals ik de schepen van de stad Antwerpen heb gezien, de schepen van de stad Gent, de schepen van Halle, de burgemeester van de stad Vilvoorde, aangezien zij als lokale overheid het best geplaatst zijn om die cijfers in te zamelen in overleg met het LOP en in overleg met de onderwijsverstrekkers. Ze komen dan met die cijfers naar het ministerie van Onderwijs, en dan kunnen we onderzoeken wat er moet gebeuren, vooral dan in financiële termen.

U weet ook dat het niet de minister van Onderwijs is die scholen opricht. Dat wordt best aangestuurd door de lokale overheden. Ik als minister van Onderwijs organiseer opvolgingsvergaderingen, werk de legale hinderpalen weg, zoek financiële steun, treed faciliterend en coördinerend op tegenover de onderwijsverstrekkers. De cijfers zijn een verantwoordelijkheid van de lokale overheid, in dit geval de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het schoonste bewijs is dat de heer Vanraes, als ik me niet vergis, in de bibliotheek op het hoekje van het Koningsplein destijds dit alles samen met het LOP heeft gepresenteerd.

Ik houd me gewoon aan de regels die we hebben afgesproken met de heer Vanraes. Ik ben iemand die zijn woord houdt en afspraken nakomt. Wij hebben afgesproken dat hij mij die cijfers geeft. Als u die heel snel wilt hebben, doe dan een telefoontje naar hem.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik heb inderdaad een mooie vriendschappelijke relatie met de heer Vanraes, maar ook met u, laten we eerlijk zijn.

Het verbaast me om hier te horen dat u eigenlijk maar een soort secretaris bent die eigenlijk niet meer kan doen dan wat faciliteren en wat mensen bijeenbrengen. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Maar in de kranten kunt u wel verklaren welke wijken een capaciteitsuitbreiding nodig hebben. Ik dank u in ieder geval voor uw uitvoerig antwoord, maar ik denk dat deze discussie de komende maanden nog verder zal worden gevoerd.

Minister Pascal Smet: Inderdaad, en ik kijk ernaar uit.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik ook, minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de afschaffing van de onderwijsrichting Zeerecht aan de Universiteit Antwerpen

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Voorzitter, minister, geachte collega's, ik wil eerst even een verduidelijking geven bij deze misschien eigenaardige vraag in deze commissie. Ik had ze eerst schriftelijk ingediend. Ze is over en weer geschoven waardoor de termijnen werden overschreden. Uiteindelijk is ze omgezet in een vraag om uitleg.

Ik weet dat het inrichten van het curriculum de volledige autonomie is van de onderwijsinstanties. Mijn vraag is ingegeven door het feit dat ik werd geconfronteerd met een zekere 'blokkering' op Antwerps niveau. Er is de volledige autonomie van de onderwijsinstantie, maar wanneer een dergelijke belangrijke materie voor een bepaalde buurt en regio – Antwerpen is toch de stad met de tweede haven van Europa – zo belangrijk is, is het gepast om de minister te ondervragen wanneer er een 'blokkering' is.

Enkele maanden geleden verscheen in verschillende media de mededeling dat de onderwijsrichting Zeerecht van de Universiteit Antwerpen zou worden geschrapt. Men kan een zeer belangrijke haven hebben, maar natuurlijk is het maar bevorderlijk voor die haven als er ook een kruisbestuiving is met andere domeinen zoals onderwijs en toerisme. Men moet ook het nodige gekwalificeerde personeel voor die haven kunnen afleveren.

Ik heb gesprekken gehad met betrokken professoren van de Universiteit Antwerpen. Ze hebben me wel gerustgesteld en gezegd dat het allemaal zo'n vaart niet zou lopen. Ze zoeken een oplossing. Andere bronnen zijn echter minder optimistisch, zeggen dat er helemaal niet wordt gezocht naar een oplossing en dat de maritieme knowhow van Antwerpen zal verdwijnen, wat enorm jammer zou zijn voor de positie van onze haven en voor de toevoer van gekwalificeerd personeel.

Minister, kunt u bevestigen dat zowel de opleiding Zeerecht als het Europees Instituut voor Zee- en Vervoersrecht worden geschrapt? Bent u bereid om een overleg op te starten tussen de Universiteit Antwerpen, het Antwerpse Havenbedrijf, de stad Antwerpen en uzelf? Dat zou geen overbodige luxe zijn, gelet op het belang van de opleiding en de haven.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: De rector en de vicerector hebben me laten weten dat er geenszins sprake is van afbouw, maar integendeel van versterking van het aanbod inzake transport en maritiem recht in Antwerpen.

Er is een nieuw instituut opgericht: het Antwerps kenniscentrum voor transport en maritiem recht (Actramar) door de faculteit Toegepaste en Economische Wetenschappen, de faculteit Rechten, de Hogere Zeevaartschool en het Instituut Maritiem Management (ITMMA) dat zich met dit alles op een sterker gecoördineerde wijze zal bezighouden. Ook het havenbedrijf is hiervan op de hoogte. We willen de opleiding, en het instituut, verder uitbouwen en bijzondere aandacht geven. Maritiem recht heeft een duidelijk toekomst in Antwerpen. Ook al ben ik niet bevoegd voor het oprichten van individuele opleidingen, toch zou ik het eigenaardig gevonden hebben, mocht in Antwerpen ‘of all places’ dergelijke richting niet meer bestaan. Uw vrees siert u, maar is ten onrechte.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Ik dank u voor uw duidelijk antwoord, minister. Het is belangrijk dat u het signaal geeft als bevoegd minister dat dergelijke richting in Antwerpen primordiaal is en daar thuishoort. Ik denk dat het een signaal is aan alle betrokken instanties om daar werk van te maken, en de uitbouw in de toekomst te verzorgen en te verankeren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■